

BANJALUČKE NOVINE

ORGAN SOCIJALISTIČKOG SAVEZA RADNOG NARODA - BANJA LUKA

God III. Broj 83

Banja Luka, 25 mart 1955

Primjerak din. 10

Osnovne karakteristike predloga ovogodišnjeg Društvenog plana grada Banje Luke

Ovih dana je stavljen na javnu diskusiju predlog društvenog plana grada i u okviru njega predlog budžeta za 1955 godinu. Polazeći od osnovnih postavki privrednog razvika koje su izražene u saveznom i republičkom društvenom planu, ovaj predlog plana zasniiva se na daljnjem povećanju industrijske proizvodnje, prometa i usluga. Porast privredne aktivnosti predviđa se za 10% u odnosu na 1954 godinu, odnosno 22% u odnosu na 1953 godinu. Ovaj porast obezbjeđuje se kroz bolje korištenje kapaciteta, veću štednju materijala i veću produktivnost rada. Ovi faktori će biti naročito rezultat nagrađivanja po učinku i premiranja ušteda u materijalnim troškovima.

Porast industrijske proizvodnje u svim granama industrije biće za oko 10% veća u odnosu na 1954 godinu. Povećanje proizvodnje električne energije omogućeno je u povećanoj dobi i korišćenju HE "Una". Na povećanje će uticati i smanjenje gubitaka na gradskoj mreži, što treba da se osigura opravkom prilično dotrajale električne mreže. Ovo je osobito važno i radi toga, jer električna mreža u gradu, u stanju u kakvom se sada nalazi, ne može prihvatiti one količine energije koje se nude i koje su potrebne za naše industrijske kapacitete. Rudnik uglja povećava proizvodnju za daljnjih 5.000 tona, preduzeće "Jelsinograd" nastaviće sa osvajanjem novih tipova mašina i uređaja, a preduzeće "Vrbas" usljed deficitarnosti katinara pristupa preradi uglja na finalnu preradu proizvoda na bazi lišćara. U Tvornici kože se predviđa preorijentacija na izradu gornje kože i poboljšanje kvaliteta, a Tvornica obuće proširuje svoj asortiman. I ostala industrijska preduzeća idu na povećanje proizvodnje i poboljšanje kvaliteta svojih proizvoda.

Kroz predviđeni porast proizvodnje u jugoslavenskim razmjarama, sistem nagrađivanja na bazi ostvarenog prometa i niza drugih mjera, predviđa se povećanje prometa u trgovini za 11%. Veći investicioni fondovi u trgovini, naročito ako se oni djelomično centralizuju, obezbjeđuje materijalne uslove za unapređenje trgovine. Ovo bi se naročito trebalo da odrazi u trgovini poljoprivrednim proizvodima (izgradnja magacina za uskladištenje i čuvanje robe i obezbjeđenje drugih povoljnih tehničkih uslova). Dosadašnji nedostaci u trgovini poljoprivrednim proizvodima dobrim su dijelom proizlazili i iz slabog stručnog nivoa kadrova. Radi toga se predviđa niz mjera u cilju osposobljavanja tih kadrova. Predlogom plana predviđa se da će trgovina u ovoj godini raditi sa manjom razlikom u cijeni, nego u 1954 godini, što će uticati na formiranje nešto nižih prodajnih cijena.

Obim zanatskih usluga povećaće se za 10%. Dosadašnje stanje i razvijenost zanatstva na području grada nisu u cjelosti zadovoljavali potrebe, radi čega se u 1954 godini otpočelo na izradi jedne kompleksne ekonomske analize zanatstva. U 1955 godini pred-

viđa se početak realizacije ovog programa, što će uz niz drugih mjera, izraženih naročito u saveznom društvenom planu, uticati na pravilan razvoj ove grane privrede (problem deficitarnosti izvjesnih zanata nedostatak malih zanatskih radnji za sitne usluge itd.).

Industrijska proizvodnja, promet i usluge predviđene su u predlogu plana na nivou prosječnih cijena iz 1954 godine, kakve se cijene, uz niz mjera za stabilizaciju tržišta koje su predviđene saveznim planom, očekuju u zemlji.

Investiciona ulaganja iznoseće na području grada u 1955 godini ukupno 1.197 mil. i veća su za 322 mil. nego u 1954 godini. Ova sredstva biće uložena u završne radove na mljekari, otpočinjanje radova na klanici i hladnjači, za zamjenu i velike opravke osnovnih sredstava privrednih organizacija i za stanbenu izgradnju (528 mil. sa čime će se dobiti kroz završenje započelih i izgradnju novih, ukupno 273 novih stanova). Radi povećanih redovnih budžetskih rashoda, Narodni odbor grada neće investirati značajnija sredstva za investicije u oblasti prosvjeta, zdravlja i komunalne djelatnosti (u 1954 godini na ovu vrstu investicija utrošeno je oko 90 mil. dinara).

U skladu sa predviđenim porastom privredne aktivnosti predviđa se povećanje ukupnih sredstava koja se ostvaruju na području grada (savezna, republička, Narodnog odbora i privrednih organizacija) za 14,6% u odnosu na 1954 godinu.

U skladu sa decentralizacijom savezni i republički plan i niz drugih saveznih propisa ovlašćuju narodne odbore, da kroz svoje ekonomske instrumente i mjere regulišu razna pitanja iz oblasti privrede. Sa ovim se dalje proširuju kompetencije narodnih od-

bora i postavljaju pred njih odgovorniji i složeniji zadaci. U vezi sa ovim kroz predlog plana Narodnog odbora grada propisuje se nekoliko značajnih ekonomskih instrumenata, kojima se obezbjeđuje ostvarenje plana za 1955 godinu. Raspodjela dobiti između Narodnog odbora i privrednih organizacija izvršiće se u odnosu 89:11. Iako ova raspodjela po privredne organizacije nije najpovoljnija, sredstva i potrebe ne omogućavaju povoljniju raspodjelu. Na ovakvu raspodjelu utiče i činjenica, da neoporezivi dio prihoda Narodnog odbora grada privrednih organizacija od dinara 12.000 po jednom stanovniku nije dovoljan za zadovoljenje potreba raznih službi i ustanova čija je koncentracija u Banjoj Luci velika (prosvjeta i kultura, zdravstvo itd.).

U cilju što boljeg stimuliranja privrednih organizacija na uštede u materijalu i drugim troškovima predviđeno je da se te uštede izdvajaju prije raspodjele dobiti između Narodnog odbora grada i privrednih organizacija. Visina izdvajanja ušteda i način obračuna propisuje se posebnom odlukom, jer ovo iziskuje detaljniju analizu, a i očekuje se da će od privrednih organizacija kroz diskusiju o predlogu plana uslijediti niz interesantnih predloga u ovom smislu.

Procenat na promet za formiranje fonda plata u trgovini i ugostiteljstvu predložen je na bazi ostvarenog prometa i obračunskog fonda plata iz 1954 godine, jer je ovo u skladu sa osnovnim postavkama koje proizlaze iz novog sistema nagrađivanja.

Predviđa se formiranje fondova za unapređenje poljoprivrede i trgovine i lokalnog investicionog fonda sa ukupnim sredstvima od oko 30 mil. dinara. Sredstva ovih (Nastavak na 3 strani)

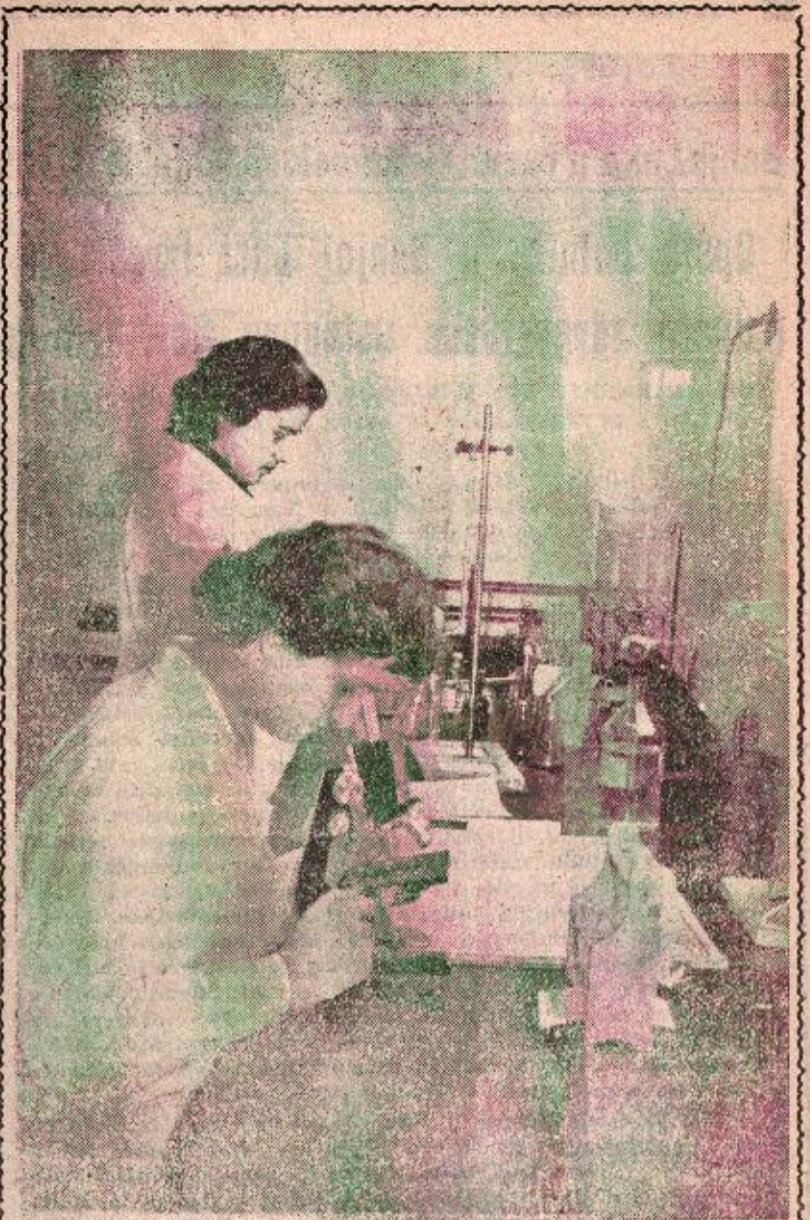
Birači opštine Laktaši diskutovali o predlogu društvenog plana

Na području opštine Laktaši ovih dana održani su zborovi birača na kojima je iscrpno razmatran prijedlog ovogodišnjeg Društvenog plana Banjalučkog sreza. Na skoro svim zborovima naročito žive diskusije vođene su oko visine poreskih stopa na dohodak od poljoprivrede koje su izražene u prijedlogu Društvenog plana, zatim način raspodjele prihoda i rashoda, mjerama koje se predviđaju na planu unapređenja poljoprivrede i o drugim pitanjima. Birači su, između ostalog, izrazili mišljenje i o potrebi ponovne klasifikacije zemljišta kako bi se otклонile pojedine nepravilnosti i razrezivanju poreza i primjeni poreskih stopa koje su često puta bile rezultat nerasčišćenih imovinskih odnosa. Na zborovima birača u selima Kobatovci i Krnete istaknuta je potreba većeg angažovanja poljoprivrednih stručnjaka u pogledu pružanja neposredne pomoći poljoprivrednim proizvođači-

ma u njihovoj opštini. Ovaj zaključak, po zahtjevu većine birača, unesen je u zapisnik koji će se dostaviti komisiji za Društveni plan i finansije.

U diskusijama na zborovima birača razmatrana su i druga pitanja koja se odnose na probleme sela i o njima su davani konkretni prijedlozi. Tako, naprimjer, na zboru birača u selu Bakincima, poslije diskusije o prijedlogu Društvenog plana birači su istakli potrebu dodjele izvjesne količine brašna za njihovo selo, obzirom da je ono prošle godine bilo pogodeno elementarnim nepogodama zbog kojih su prinosi bili sasvim umanjeni. Narodni odbor opštine usvojio je ovaj prijedlog birača i on je već sproveden u djelo. Diskusije na zborovima birača pokazale su, za razliku od ranije, veliko interesovanje birača za sva pitanja društveno-ekonomskog i kulturnog života sela.

D. Perović

Da bi se omogućilo što uspješnije liječenje bolesnika formirani su laboratoriji pri internom, tuberkuloznom, kirurškom, dječijem, a uskoro će biti osposobljen i laboratorij pri ginekološko - porođajnom odjelenju Opšte bolnice u Banjoj Luci. Stručno osposobljena lica u ovim laboratorijama obavljaju sve dijagnostičke-kliničke pretrage. Snimio: D. Momčilović

Borba protiv privrednog kriminala traži šire društveno angažovanje

ISTAKNUTO JE NA PLENUMU SRESKOG ODBORA SSRN U BANJOJ LUCI

Privredni kriminal i mjere za njegovo suzbijanje bile su glavna tema o kojoj je ovih dana opširno raspravljao plenum Sreskog odbora Socijalističkog saveza u Banjoj Luci. Plenumu su pored ostalih, prisustvovali i direktori i predstavnici organa upravljanja privrednih preduzeća.

U referatu kojeg je podnio predsjednik Sreskog odbora Socijalističkog saveza drug Vladislav Banjac između ostalog, konstatovano je da privredni kriminalitet kako po broju djela i broju izvršilaca, a naročito u pogledu visine oštećenja, u znatnom porastu. Sprovedenjem u život novog privrednog sistema privredni kriminalitet se znatno proširio, obzirom da pored niza nedozvoljenih radnji koje su predviđene u Krivičnom zakoniku kao krivična djela, za koje odgovaraju pojedina fizička lica kao izvršiloci, postoje i drugi napadi na privredni sistem koje vrše privredne organizacije odnosno njihovi odgovorni rukovodioci — a to su privredni prestupi.

BLIZU 11 MILIONA DINARA OŠTEĆENJA U PROŠLOJ GODINI

U prošlog godini optuženo je sudovima sa područja grada i sreza Banje Luke ukupno 196 lica za 232 izvršena krivična djela privrednog kriminala. Visina oštećenja društvene imovine iznosi 10.965.208 dinara. Ako se ovi podaci uporede sa stanjem u 1953 godini, kada je sudovima optuženo 162 lica za 173 krivična djela i oštećenja u iznosu od 5.367.243 dinara, pokazuje da je porast krivičnih djela bio u prošlog godini za 26% veći, a visina pričinjene štete za skoro 100%. Najveći broj krivičnih djela učinjena su iz koristoljubivih pobuda na račun zanedbanosti, a to su u prvom redu pronevjere, zatim zloupotrebe u službenoj dužnosti, posluge i falsifikati. Zbog njih je prošle godine optuženo sudu 54 lica i to 5 di-

rektora, 25 poslovođa radnji, 14 blagajnika i knjigovođa i 8 ostalih. Kao drugi oblik krivičnih djela u oblasti privrede su krivična djela kojim se privredni nanosi šteta na nesavjesnim i aljkavim odnosom prema društvenoj imovini, a to su nesavjesno poslovanje u privredi i nesavjesno vršenje službene dužnosti. U prošlog godini za ova krivična djela bilo je optuženo 31 lice, dok je oštećenje društvene imovine iznosilo 6.790.396 dinara. Najveći broj počinilaca ove vrste krivičnih djela bili su poslovođe.

Pored toga zabilježen je brojni porast krađa i utaja koje predstavljaju treći oblik krivičnih djela. Tako je u prošlog godini 111 lica izvršilo 132 krađe od kojih najveći broj otpada na teške provalne krađe — 48, zatim na drugo i treće mjesto dolaze obične i sitne krađe i utaje. Ovom vrstom krivičnih djela društvena imovina bila je oštećena za 1.358.417 dinara. Počinioći krađa bila su najčešće lica koja stoje izvan poslovanja privredne organizacije. Međutim, iako ovi podaci govore da je najveći broj krivičnih djela počinjeno iz koristoljublja, a da su najveće štete nanese nesavjesnim i aljkavim odnosom u privredi, mora se uzeti u obzir da se pod ovim drugim oblicima krivičnih djela dosta slučajeva kriju mnoge pronevjere. Zato je njihovo kvalifikovanje po blažim zakonskim propisima, rezultat nedostatka dokaza u toku istrage.

NEPROVJERAVANJE KADROVA PRILIKOM POSTAVLJANJA NA ODGOVORNA MJESTA — JEDAN OD FAKTORA KOJI OMOGUĆUJU POJAVU KRIMINALA

Referat, a i diskusija na plenumu istakli su da se u Banjoj Luci i na području sreza na nizu (Nastavak na 3 strani)

Banja Luka u razvitku od oslobođenja do danas

Opšta bolnica u Banjoj Luci izrasla u najveću zdravstvenu ustanovu Bos. Krajine

NA IZGRADNJU NEKOLIKO ZDRAVSTVENIH OBJEKATA
INVESTIRANO JE 140.000.000 DINARA

Opšta bolnica u Banjoj Luci je najveća medicinska ustanova u Bosanskoj Krajini, odnosno u Narodnoj Republici BiH dolazi odmah poslije Kliničke bolnice u Sarajevu. U toku proteklih 10 godina, od bolnice koja je imala svega četiri odjeljenja (kirurško, interno, zarazno i ginekološko), bolnica se razvila u veliki medicinski centar kome zasada nedostaje samo neuro-psihijatrijsko odjeljenje. Uoči samog rata krug bolnice sastojao se iz dvije zgrade: u jednoj je bilo smješteno interno i tuberkulozno odjeljenje, a u drugoj hirurško sa ginekologijom, porodajnim, te ušnom i očnom ambulantom. Uslijed bombarovanja koja su izvršena u toku rata, kapacitet bolnice je spao sa 210 na 72 kreveta. Odmah poslije završetka rata ovdje su pristupili obnavljanju porušenih objekata, izgradnji zgrade Internog odjeljenja, Dječije bolnice, zaraznog odjeljenja, izgradnji kuhinje itd. U relativno kratkom vremenskom periodu uz utrošak velikih materijalnih sredstava broj bolesničkih postelja povećan je na 800. Pored toga, sva odjeljenja su snabdjevena najmodernijim inventarom i instrumentarijem. Naravno mnogo je učinjeno na uređenju ušnog odjeljenja koje danas raspolaže sa posebnim odjeljenjima za muškarce i žene, velikom operacionom salom, te salom za tonzilektomiju i manje operative zahvate i salom za endoskopiju. Ovo odjeljenje je uređeno na način kako to postavljaju najsavremeniji medicinski zahtjevi. Uz to bolnica raspolaže sa sopstvenom apotekom koja u potpunosti zadovoljava sve potrebe.

Dok je Opšta bolnica u Banjoj Luci prije rata imala samo osam ljekara, danas se taj broj popeo na 34, od kojih su 14 specijalisti, a 9-ica se i danas nalaze na specijalizaciji. Odmah poslije oslobođenja uz bolnicu su počele sa radom dvije škole: škola za bolničare i škola za babice. U ovim školama kvalifikovano je 120 bolničara i 50 babica. Veći dio ovih kadrova, odmah poslije završetka školovanja stupio je na dužnost u ovoj ustanovi, a jedan dio je razmješten po zdravstvenim ustanovama na terenu Bosanske Krajine. Pored toga, uz Dječiju bolnicu radio je šestomjesečni tečaj za dječije njegovateljice na kome je osposobljeno 35 stručnih, dječijih njegovateljica. Kao nastavni kadar na ovim školama, kao i na Srednjoj medicinskoj školi, uglavnom se koriste ljekari sa Opšte bolnice u Banjoj Luci.

Iz laboratorija

Bez sumnje, ovi uspjesi ne bi bili tako vidni ni zapaženi da nije bilo stalne i sistematske pomoći ovoj medicinskoj ustanovi od strane Narodnog odbora grada, što se naročito ispoljilo u povećanim materijalnim i finansijskim izdacima za izgradnju i opremu pojedinih objekata. Samo na izgradnju Srednje medicinske škole utrošeno je 22.000.000, a na opremu 4.000.000 dinara. Na izgradnju internog odjeljenja investirano je 45.000.000, a na opremu za ovaj objekat 10.000.000 dinara. U objekte kuhinje i perionice pri Opštoj bolnici investirano je 20.000.000, a za opremu utrošeno 15.000.000 dinara. Na zarazno odjeljenje je utrošeno 8.000.000 za opremu datih 2.000.000, kao i za Dječije odjeljenje pri Opštoj bolnici 45.000.000, a za opremu 75.000.000 dinara. Prema tome, na investicije je utrošeno svega 140.000.000, a na opremu objekata o kojima je bilo gore riječi oko 108.000.000 dinara.

Iz navedenih investicija, a da bi se omogućilo što uspješnije liječenje bolesnika, formirani su laboratoriji pri internom, tuberkuloznom, hirurškom, dječjem, a uskoro će biti osposobljen i na ginekološko-porodajnom odjeljenju. U tim laboratorijima stručno osposobljena lica obavljaju sve dijagnostičko-kliničke pretrage. Za istu svrhu nabavljeno je pet rentgenskih aparata među kojima i jedan univerzalni rentgen aparat. Iz navedenih investicionih sredstava prije tri godine u posebno adaptiranoj zgradi formiran je Kabinet za transfuziju krvi u kome je, pod stručnim nadzorom organizovano uzimanje i davanje, kao i konzerviranje krvi.

U odnosu na 1945 godinu osjetno je porasla frekvencija posjete u ovoj ustanovi. To se naročito ogleda u činjenici, da je u toku 1945 godine kroz ovu bolnicu prošlo 1690 bolesnika, a taj se broj kasnije iz godine u godinu sve više podizao da bi na kraju u 1954 godini dostigao cifru od 1.587 bolesnika. Ako uporedimo stanje neposredno pred rat, kada je bolnica imala svega četiri manja odjeljenja sa osam ljekara sa današnjim stanjem, onda se jasno vidi napredak koji je postignut na ovom polju.

VELIKI BROJ POVREDA NA RADU U BANJALUČKIM PREDUZEĆIMA

Samo za mjesec dana 597 izgubljenih radnih dana

U januaru mjesecu, prema nepotpunim podacima, imali smo 84 povrede i nesretne slučaja na radu i to: u rudarstvu 15, u industriji 51, saobraćaju 6, građevinarstvu 7 i u zanatstvu 4 slučaja. Na lakše povrede otpada 78, a na teže 3 i 3 na smrtno slučajeva. Izgubljeno je 597 radnih dana usljed povreda, što znači da je svaki povređeni bolovao prosječno 7,3 radna dana.

Upoređujući ove brojke sa podacima iz prošle godine, kao i sa analizom koju je izradio Zavod za socijalno osiguranje, može se vidjeti da broj povreda na radu ne opada već raste. U prošloj godini bilo je svega dva smrtna slučaja, dok smo samo u januaru ove godine imali 3 smrtna slučaja. U toku jednog mjeseca prošle godine bilo je 56 nesretnih slučajeva, dok je januara o. g. bilo 84 nesretne slučaja na radu.

Ovi podaci jasno govore o tome da radni kolektiv, organi upravljanja i sindikalne organizacije nisu poduzeli sve potrebne mjere u cilju sprečavanja povreda na radu. Da je to tačno riječito govore i utvrđeni tehnički nedostaci koji su utvrđeni od strane inspekcije rada NOG-a. U 11 preduzeća i radnji opšte društvenog sektora i 15 zanatskih radnji privatnog sektora koje su pregledane u februaru mjesecu, utvrđen je 51 tehnički nedostatak. Od ovog broja, 18 slučajeva odnosi se na neispravnost električnih instalaci-

ja, nepostojanje uzemljenja, neispravne utikače, prekidače itd. 7 nedostataka odnosi se na nezaštićeno remenje i zubanike, a ostali nedostaci odnose se na nepostojanje kabina za aparate za autogeno zavarivanje, na nepostojanje zaštitnih naprava na cirkularima za rezanje drva itd.

Neispravnost električnih instalacija predstavlja stalnu i direktnu opasnost za život radnika, ali i pored toga najveći broj nedostataka odnosi se na njihovu neispravnost. Svaki smrtni slučaj predstavlja veliki materijalni gubitak za zajed-

nicu. Prema ekonomskoj analizi Zavoda za socijalno osiguranje, svaki smrtni slučaj u prošloj godini u odnosu na nacionalni dohodak u budućnosti stoji zajednicu 8.812.000 dinara.

Gubitak u proizvodnji i nacionalnom dohotku usljed ostalih povreda i bolovanja takođe su veliki. 597 izgubljenih radnih dana usljed ostalih oboljenja kojih je samo u industriji bilo u januaru 5.385, onda cifra gubitaka u nacionalnom dohotku prelazi preko 10.000.000 dinara.

M. AJDER

Tečajeve za politehničko vaspitanje domaćica

ORGANIZOVAO GRADSKI ODBOR NARODNE TEHNIKE
U BANJOJ LUCI

Odbor Narodne tehnike u Banjoj Luci u okviru tehničkog vaspitanja građana organizovao je tečajeve za politehničko vaspitanje žena-domaćica u svim kvartovima grada. Ovi tečajevi imaju za zadatak da posluže pravilnom obučavanju žena-domaćica u pogledu praktične upotrebe raznih tehničkih i drugih instalacija koje se koriste u domaćinstvima. Oni se održavaju dva puta nedjeljno po dva sata, a traju mjesec dana.

U Drugom i Petom kvartu već su završili sa radom prvi tečajevi ove vrste koje je pohađalo 41 žena-domaćica, a sada su u toku pripreme za otvaranje još nekoliko tečajeva. Treba istaći da se u ostalim kvartovima nedovoljno urađilo na popularizaciji tečajeva, uglavnom zbog toga što se osnovne organizacije Socijalističkog saveza i pododbori Udruženja žena nisu dovoljno zalozili na tome.

V. Erceg

Osmogodišnja škola - spomenik palim u oslobodilačkom ratu - gradiće se u Dobrljnu

U Dobrljnu je prije izvjesnog vremena održana masovna konferencija stanovnika iz Dobrljina i okolnih sela povodom pripreme za izgradnju niže gimnazije. Prije ove konferencije formiran je odbor koji je pribavio podatke o troškovima izgradnje, odabrao projekat i mjesto gradnje i tako konkretne prijedloge iznio pred konferenciju.

Nakon diskusije potpuno su usvojeni prijedlozi inicijativnog odbora, a stanovnici pojedinih sela obavezali su se i na lično učešće u izgradnji škole.

Na prijedlog predsjednika Narodnog odbora opštine druga Dušana Zeca, čijom se zaslugom u prvom redu pristupilo ovom korisnom poduhvatu, ova škola predstavljaće ujedno i spomenik palim borcima i žrtvama fašističkog terora ovog kraja, kojih je oko 1400 palo u toku Narodno-oslobodilačkog rata. U budućoj školskoj zgra-

Dušan Zec

da ugradiće se mermerna ploča sa uklesanim imenima palih boraca i žrtava fašističkog terora iz ovog kraja.

V. Savić

Uspješan rad organizacije Saveza boraca III kvarta u Banjoj Luci

Od prošle godišnje skupštine Organizacija Saveza boraca III kvarta u Banjoj Luci postigla je vidne rezultate. Briga o djeci - ratnoj štotači, o roditeljima palih boraca i o uredjenju grobova palih boraca, bili su uglavnom najvažniji zadaci organizacije. Takođe su postignuti znatni uspjesi i u omasovljenju organizacije i u naplati članarine. U više navrata priređivane su partizanske večeri i drugi drugarski sastanci i na taj način evocirane uspomene iz Narodnooslobodilačke borbe, stvarano i dalje razvijano drugarstvo

među članstvom. Održane su i dvije uspjele priredbe, a na posljednjoj, koja je priređena početkom ovog mjeseca pored programa podijeljeni su pokloni u knjigama najboljim đacima - djeci palih boraca, koji se nalaze u internatu Učiteljske škole.

Sa ovakvim uspjesima, koji su postignuti, prvenstveno zalaganjem članova odbora, ova organizacija očekuje svoju godišnju skupštinu, koja će se održati 27 marta ove godine.

L. BARIĆ

Dvodnevni seminar za učitelje Kotorvaroškog sreza

Udruženje učitelja Kotorvaroškog sreza organizovalo je, početkom ovog mjeseca, dvodnevni seminar za svoje članove u cilju stručnog usavršavanja učiteljskog kadra. Stručni seminar održali su profesori i nastavnici iz Pedagoškog centra Banje Luke Ljubomir Krneta, Zlata Derić i Nikola Injac. Održana su vrlo uspješna, praktična i teoretska predavanja iz oblasti materinjeg jezika, računa i neka pitanja zemljopisne nastave. Svi učesnici seminara su bili neobično

zadovoljni, jer su kako praktična, tako i teoretska predavanja bila na visini i od njih će učitelji imati velike koristi.

Profesor Krneta je, osim ovoga, održao i dva vrlo uspješna predavanja na Narodnom univerzitetu za građane i omladinu, koja su ostavila vrlo dobar utisak.

«Pedagoški centar» iz Banje Luke daje veliku pomoć učiteljima iz pojedinih srezova.

Miodrag BALABAN

Ispravka povodom napisa „STAV ZA OSUDU“

Od Stanka Rakite, učitelja iz Bakinaca primili smo odgovor na napis M. Miladinovića «Stav za osudu» koji je objavljen u prošlom broju lista. U svom dopisu učitelj Rakita ističe da su izneseni podaci u članku M. Miladinovića neprovjereni i netačni. Tvrdi da plakate uopšte nisu bile izvještene u zasebku Rječanima, da on nije sprečavao održavanje priredbe iz nekih svojih ličnih pobudja, koja je igrala ulogu majke u komadu «Knez Ivo od Semberije», a rok je bio prekratak da bi se neko drugi mogao pripremiti da tumači tu ulogu. Nije htio da društvo iz njegovog sela daje u drugom selu priredbu sa slabim programom i odlučio je da se priredba odgodi. O tome je obavijestio učitelja u Rječanima, Među-

tim, sa njegovom odlukom nisu se složili neki iz društva i samovoljno su odlučili da održe priredbu. Našli su drugu djevojku koja nije mogla da nauči ulogu majke, već je bila nijema na pozornici, a umjesto nje govorio je sufler iz kulisa. Ovu priredbu organizatori su održali samo radi toga da bi prihode od priredbe međusobno podijelili, ne vodeći računa o kvalitetu programa.

Donoseći ovako preprčen ispravak učitelja Rakite želimo da još jednom upozorimo naše čitaoce - saradnike da stranice našeg lista ne mogu koristiti za lični obračun ili da daju neprovjerene podatke u svojim dopisima. Ubuđuje svi ovakvi dopisi biće prethodno provjereni i u slučaju netačnosti neće se štampati.

Redakcija

Borba protiv privrednog kriminala traži šire društveno angažovanje

(Nastavak sa 1 strane)

odgovornih mjesta u privrednim organizacijama nalazi priličan broj lica koja, obzirom na svoje moralne kvalitete, ne bi mogli da zauzimaju ta mjesta. To su obično lica koja su zbog štetočinskog odnosa prema društvenoj imovini već ranije odgovarala pred sudom. Izneseno je nekoliko primjera koji govore u prilog ovoj činjenici, a o njima je već pisano u našoj štampi. Konstatovano je, između ostalog, da se u gradu danas nalazi na odgovornim dužnostima u privredi i to uglavnom u trgovini i ugostiteljstvu 70 lica koja su već ranije osuđivana zbog kriminala na štetu narodne privrede. Od toga broja 18 su poslovođe, blagajnici 2, knjigovođe 4, magacineri 6, prodavači u trgovini i konobari u ugostiteljstvu 24 lica itd. Samo u zadružnom sektoru zaposleno je 13 takvih lica. Slaba briga, nedovoljna kontrola od strane direktora i organa upravljanja, sentimentalnost, familijarni obziri, oportunitizam često puta su uzrok da se prema takvim licima ne vodi dovoljno računa kod ponovnog zaposlenja. Negdje, a to se naročito odnosi na trgovinu i ugostiteljstvo, ovakav liberalan odnos pravda se obično »nezamjenljivošću« stručenjaka ili izjavom da su kazne na njih vaspitno djelovale. Dešava se i to da pojedina preduzeća ili ustanove prije primanja u službu propuštaju da provjere njihove stručne i moralne kvalitete, ne zahtijevajući originalne dokumente o stručnoj spremi ili uvjerenja o nekažnjavanju. Na taj način omogućeno je da se pojedini kriminalni tipovi za izvjesno ili kraće vrijeme »uhlebe« i da steknu mogućnost za vršenje krivičnih djela. Tako je Narodni odbor sreza na dužnosti geometra postavio Franju Raku na osnovu falsifikovanog prepisa diplome i on je pored toga, što za taj posao nije imao kvalifikacije, izvršio neke zloupotrebe. Sličan slučaj bio je i u Narodnom odboru grada. Ovo sve govori da kod preduzeća i ustanova nema jedinstvenog gledanja na interese zajednice kada se radi o pojedinim štetocinama. Nije, naprimjer, rijedak slučaj da se u otkazu radnog odnosa ne navode pravi razlozi, koji su često takve prirode, da bi se iz samog otkaza moćno poznati moralni lik takvog lica. Radi toga se često puta dovode u zabludu ne samo organi materijalnog obezbjeđenja, već i druga preduzeća koja ih poslije primaju na posao. U preduzeću »Duvan« i drugim privrednim organizacijama licima koje je trebalo odstraniti kao štetocine, data je mogućnost da sama prekidaju radni odnos po vlastitom otkazu i na taj način prikrivaju ranija štetocinstva. Nema sumnje, a takvo gledište zauzeto je u diskusiji — da je neophodno potrebno da se pojača budnost prilikom primanja na posao ovakvih lica. Organi vlasti i radničkog samoupravljanja trebali bi za ovakve i slične propuste odgovorna lica da uzimaju na odgovornost.

OTSUSTVO UNUTRAŠNJE KONTROLE

U referatu je istaknuto da se u unutrašnjoj kontroli u preduzećima i ustanovama ne poklanja potrebna pažnja. Događa se da pojedini pričinje znatnije štete, o čemu se u kolektivnu govori i diskutuje, a da se skoro ništa ne preduzima da se oni pozovu na odgovornost. Zato nije ni čudo da u

otkrivanju krivičnih djela radni kolektivi nisu imali nikakvog udjela, jer su gotovo svi postupci pokrenuti isključivo od organa gonjenja, inspekcija i reviznih organa. O ovome najbolje govore slučajevi malverzacija u preduzeću »Žitopromet« koje je vršio bivši direktor Aleksa Petrović, zatim u preduzećima »Duvan«, Sreskom trgovačkom preduzeću, zemljoradničkim zadrugama Piskavici i Slatini i drugim. Tipičan primjer slabog reagovanja na pojave štetocinstva je slučaj u preduzeću »Grada« gdje se jedna grupa službenika međusobno povezala da bi nesmetano vršila krađe i prikrivala takvu svoju djelatnost.

Društveno-politička analiza ovakvih pojava pokazuje — kako je istaknuto u diskusiji — da se ne radi samo o pribavljanju lične koristi nego i o neprijateljski raspoloženim elementima prema našoj socijalističkoj stvarnosti. Ne prema tome privredni kriminal treba posmatrati kao izrazito antisocijalističku pojavu. Njeno suzbijanje traži šire angažovanje svih društvenih faktora, u prvom redu organe radničkog samoupravljanja i društvenih organizacija. S tim u vezi predloženo je da s razmotri pitanje formiranja jednog centra za kontrolnu i revizionu službu u privrednim organizacijama. Pored toga istaknuta je i potreba da istovremeno sa preduzimanjem zakonskih mjera protiv izvršilaca privrednog kriminala, privredne organizacije podnose zahtjev za naknadu štete koja je nanesena opštenarodnoj imovini.

Iskustva i rezultati

Iz rada Savjeta za prosvjetu i kulturu Narodnog odbora Banje Luke

Na jednoj od svojih zadnjih sjednica Savjet za prosvjetu i kulturu Narodnog odbora grada u cilju sprovođenja u život odluka II Kongresa SK BiH analizirao je svoj dosadašnji rad i razmatrao pitanja društvenog upravljanja u oblasti prosvjete i kulture i pitanje omladine. Tom analizom konstatovano je da je Savjet postigao vidne rezultate i poboljšao metod rada u prošloj godini u poređenju sa prethodnom. Savjet je rješavao niz pitanja iz oblasti školstva, narodnog prosvjećivanja, fis kulturnog života kao i pitanja u vezi vanarmijskog vojnog vaspitanja omladine. Na dnevnom redu bili su najviše problemi iz oblasti školstva. Ne samo da su rješavani tekući problemi škola, nego su i mnoga pitanja produbljivana kroz analize, savjetovanja i diskusije sa širim krugom lica i perspektivnog sagledavanja. Mnogo manje su tretirana pitanja iz oblasti narodnog prosvjećivanja i fizičke kulture. To je donekle i razumljivo, s obzirom da je mnogo lakše sagledavanje problema školstva kroz rad škola, preko rukovodilaca škola, inspektora za nastavu, a sem toga i rješavanje problematike škola ima svoj utriput. Takav slučaj nije sa narodnim prosvjećivanjem, jer u Savjetu nema profesionalaca koji bi se bavili samo tim problemima, a društva i organizacije, koje rade na polju narodnog prosvjećivanja,

nisu organizaciono vezane za Savjet.

Ne samo da je Savjet kao kolektivno tijelo rješavao i pretresao pitanja iz oblasti prosvjete i kulture, nego su i unutar odbora Savjeta za prosvjetu i kulturu pokretana, analizirana i rješavana pitanja iz njihovog djelokruga. Nadalje su pri Savjetu i pri odborima formirane i komisije — stalne i povremene — koje su takođe vršile analizu pojedinih pitanja, predlagale rješavanje i pratile odvijanje rada. Savjet je dalje praktikovao i održavanje savjetovanja sa širim krugom ljudi po nekim pitanjima, sa rukovodiocima škola, stručnim aktivima itd. Kada se sve ovo sagleda, može se konstatovati da se rad Savjeta za prosvjetu nije samo svodio na sjednice Savjeta i odbora, samo na aktivnost članova Savjeta i odbora, nego da se je Savjet u svojoj djelatnosti oslanjao na saradnju građana, da je uspio aktivizirati veći broj lica na rješavanju raznih pitanja prosvjete i kulture u gradu. Ipak se ovakav metod rada uglavnom odnosi na rješavanje problema školstva, a manje na rješavanje ostalih pitanja. Zapošljavanje narodnog prosvjećivanja i fizičkog vaspitanja i slabi rezultati u aktivizaciji građana na rješavanju ovih pitanja svakako je jedan od osnovnih nedostataka u radu Savjeta, a u vezi sa tim su i mnogi nedostaci i neriješena pitanja iz te oblasti u našem gradu. Svakako da se ne bi moglo reći da ta pitanja nisu nikako tretirana ili da su svjesno zapostavljena. U prilog ovoj tvrdnji govori to da je Savjet bio inicijator savjetovanja i diskusija po nekim pitanjima narodnog prosvjećivanja, kulturno - umjetničke djelatnosti, fis kulture i sporta, da je sugerirao i predlagao neka rješenja koja nisu uvijek sprovedena u život.

U ostvarenju zadataka iz narodnog prosvjećivanja iskrsao je problem u odnosima Savjeta i odbora prema društvima koji se očituju u nesprovođenju zaključaka savjetovanja od strane društava. To se ispoljilo na održanim savjetovanjima sa predstavnicima fis kulturnih i sportskih organizacija. Jasno je da Savjet za prosvjetu

ne može rukovoditi radom kulturno-umjetničkih, fis kulturnih i sportskih društava, da im ne može naredivati, ali je i razumljivo da je Savjet dužan da analizira i prati djelatnost svih društava koja rade na širokom narodnom prosvjećivanju i da po potrebi intervenise, usmjerava i koordinira taj rad putem savjetovanja i diskusija. Normalno bi bilo da stavovi većine na tim savjetovanjima i zaključuci savjetovanja budu putokaz za rad društava i organizacija i da ih oni nastoje sprovesti u život, jer i savjetovanje je jedna od formi društvenog upravljanja.

Da Savjet za prosvjetu nije temeljitije i sistematski zahvatao i rješavao pitanja iz oblasti kulturno-umjetničkog života, narodnog prosvjećivanja, fis kulture i sporta, pored pomenutog, uzrok je i taj što su odbori Savjeta slabije radili, a neke komisije, formirane u vezi rješavanja pitanja iz svih oblasti i neodgovorno pristupale poslu ili nisu ništa uradile. Takva je, naprimjer, bila komisija za domove koja je imala zadatak da proučava i internatima, a nije skoro ništa učinila. Povodom ovakvog odnosa pojedinaca može se i mora postaviti pitanje njihove društvene svijesti i odgovornosti, jer nema opravdanja da se u godini dana nije moglo ili da nije bilo vremena da se nešto učini i uradi.

Diskusiju o nekim pitanjima Savjet je pokretao i preko lokalne štampe. Karakteristično je da, izuzev po jednom pitanju, nije bilo diskusije, primjedbi, predloga i borbe mišljenja po tim pitanjima kroz štampu.

Kao jedan od nedostataka u radu Savjeta može se konstatovati i to da pojedina pitanja nisu stavljena na diskusiju građana putem zborova birača i organizacija Socijalističkog saveza, iako je bilo takvih pitanja koja su zahtjevala upoznavanje građana i širu diskusiju.

Sve ovo govori da je Savjet u svom radu postigao dobrih rezultata, ali da ima i nedostataka koji bi se morali otkloniti, kako u vezi sadržaja, tako i metoda rada.

V. V.

Uz pripreme za proljetnu sjetvu

Mašinska radiona u Maglajima završava opravku poljoprivrednih mašina potrebnih za proljetnu sjetvu. Ova radionica vrši usluge

zemljoradničkim zadrugama, poljoprivrednim dobrima i inokosnim zemljoradnicima u Ljeveče Polju. Snimio: M. Miladinović

Osnovne karakteristike predloga ovogodišnjeg Društvenog plana grada Banje Luke

(Nastavak sa 1 strane)

fondova i njihovo pravilno usmjeravanje doprinijeće unapređenju pojedinih privrednih grana.

Sredstva koja ostaju Narodnom odboru za podmirenje redovnih budžetskih potreba iznoseće 437,6 mil. din. i veća su od istih sredstava u 1954 god. za 89,4 mil. dinara. Ovo povećanje je rezultat proširenja raznih službi u gradu. Najveći dio ovih sredstava upotrebiće se za potrebe: prosvjete i kulture (37%), socijalno zdravstvene zaštite (18%), komunalne djelatnosti (11%), a ostatak na druge potrebe.

U predlogu plana se dalje predviđa, da (u smislu propisa saveznog društvenog plana) preduzeća, Narodni odbor i njegove ustanove od svih sredstava sa kojima će raspolagati u 1955 godini izdvoji 6% kao obaveznu rezervu. Ovo pretstavlja značajnu mjeru u nizu mjera za stabilizaciju tržišta.

Mi se neposredno nalazimo pred diskusijom o predlogu plana za

1955 godinu. Kroz ovu diskusiju svi građani našeg grada treba svojim predlozima, a u smislu ispunjenja svoje dužnosti i korišćenja svojih demokratskih prava, da utiču na privredni razvitak i uopšte politiku koju treba Narodni odbor da vodi u 1955 godini. Diskusije koje su se ranijih godina vodile na zborovima birača o predlozima društvenih planova uglavnom su se kretale oko raspodjele budžetskih sredstava. To je i razumljivo, jer to birače najviše interesira. Bilo bi potrebno i korisno da se na prethodnim zborovima birača u diskusijama o ovogodišnjem predlogu plana posveti više pažnje privrednom razvitku i njegovim problemima. Na taj način bi se osiguralo da Narodni odbor i drugi faktori (privredne organizacije, komore itd.) dobiju što bolje smjernice za razvitak privrede na području grada u 1955 godini.

Ismet Hadžimujagić

Семинари за пољопривреднике у јајачком срезу

Uz pomoć poљoprivrednih stručnjaka u Jaјачkom srezu, angažovanjem Sreskog saveza zemљoradničkih zadruga, narodnih vlasti i zadruga početkom ove godine pоvedena je široka akcija za unapređenje poљoprivredne proizvodnje putem obrazovanja proizvođača i njihovim upoznavanjem sa savremenim metodama poљoprivredne proizvodnje. Koliko se ovaj način pokazao korisnim, vidi se i po velikom interesovanju poљoprivrednika

za seminare koji se održavaju u čitavom srezu. Seminarski rad, dok ih je nekoliko još u radu. Uz teorijska predavanja izvođe se i pokazne vјежbe.

Smatra se da ће ова широка pokrenuta akcija, u kojoj učestvuju zadrugne organizacije, narodni odbori, omladina, organizacije žena i druge masovne organizacije imati veoma značajne rezultate za daljnji razvitak poљoprivredne proizvodnje.

U ovoj godini Jajce će dobiti punu gimnaziju

Na zajedničkoj sjednici oba vijeća Narodnog odbora sreza Jajačkog, održanoj krajem februara ove godine, predsjednik Savjeta za prosvjetu, nauku i kulturu Dušan Marjanac podnio je izvještaj o stanju prosvjete na srezu. Napori u prosvjećivanju naroda pokazuju značajne uspjehe postignute zajedničkim radom prosvjetnih ustanova, Narodnih vlasti i ostalih društvenih faktora. I ako su ovi rezultati značajni, naglašena je daljnja potreba aktivne prosvjetne djelatnosti.

Danas Jajački srez ima 40 škola u koje je obuhvaćeno 10.520 učenika. Pored 33 osnovne škole, u srezu postoji Viša osnovna škola, Osmogodišnja škola, Ženska stručna škola, škola učenika u privredi, Industrijska škola, dječje zabavište i prerastajuća puna gimnazija. Ove škole imaju 79 učionica, a

nastava se održava u dvije smjene. Nekoliko osnovnih škola radi u privatnim zgradama. Osjeća se potreba za više učionica i u drugim školama. U ovoj godini biće završeno devet školskih zgrada. Međutim ovaj broj neće zadovoljiti potrebe školskog prostora. Neki su odbornici stavili primjedbu na nedovoljan rad sa školskom djecom u školskim baštama i vrtovima od kojih bi značajnu pomoć trebali imati poљoprivrednici sa sela.

U toku ove godine Jajce će dobiti punu osmorazrednu gimnaziju. Nedostatak školskog prostora i stanova za profesore bile su osnovna briga Narodnog odbora sreza. Uz gimnaziju se gradi stanbena zgrada sa 12 konformnih stanova i ovaj problem biti riješen. Po-

S. B.

Kako će RKUD „Pelagić“ pretstavljati Banju Luku nije briga samog društva već cijelog grada

Polovinom ove godine u centru naše Republike održaće se festival kulturno - umjetničkog rada. To će biti smotra uspjeha i napora kulturno-umjetničkih društava za posljednjih 6 godina, jer upravo toliko vremena je prošlo da se društva naše Republike nisu sreala kraj istog zastora, pred istom publikom. To razdoblje je karakteristično, uglavnom, kao period u kome su društva — ako ne sva, a ono većim dijelom, stagnirala u razvoju kulturno - umjetničke djelatnosti. Razloga, bez sumnje, ima dosta, ali u ovom napisu nije cilj njihova ilustracija. Ovdje treba istaći da će put društava do završetka festivala biti dug i težak i da ona zato trebaju izvršiti ozbiljne pripreme, u kojima im je potrebno pružiti punu pomoć.

Prije festivala održaće se reonske smotre u više centara, na kojima će biti odabrana najbolja društva koja će predstavljati svoj grad ili srez na festivalu u Sarajevu. Analiziramo li stanje u kome se sada nalaze pojedina društva u Banjoj Luci, a pogotovo pojedine grane kulturno - umjetničke djelatnosti, nije teško zaključiti da naše centralno društvo „Pelagić“ nema rivala među domaćim partnerima, a tamburaški orkestar i pjevački hor ni među ostalim takmičarima ove zone. S obzirom na uložene napore u pripremanju na ovaj festival, ta nada u „Pelagić“ je i opravdana.

Napori koje u pripremanju ulažu sve društvene sekcije daju nam nadu da će „Pelagić“ dostojno reprezentovati Banju Luku i biti ozbiljan takmac najboljim društvima naše Republike. Možemo se s pravom nadati da će tamburaški orkestar i pjevački hor zauzeti čak i prva mjesta na festivalu, a dramska i folklorna grupa će imati jaču konkurenciju, pa u očekivanju moramo biti skromniji.

„Pelagić“ će na umjetničkom polju biti dostojan da pretstavi naš grad. Ali on to nije kadar u sva-

kom pogledu. Imali smo prilike često gledati „Pelagićev“ tamburaški orkestar i pjevački hor. Ne kažem slušati nego gledati i to opet podvlačim. Moramo se sjetiti slike ovih sekcija na pozornici, pa ćemo konstatovati da šarenilo garderobe i hora i tamburaškog zbora pretstavlja neprikladnu sliku za republički festival u glavnom gradu. Takva slika umanjila bi efekat i umjetničke strane i pred publikom pred žrijem.

Problem garderobe za hor i orkestar društvo nije u stanju da riješi, jer to ovisi o materijalnim mogućnostima, a ona su u društvu vrlo oskudna. To je pitanje koje se ozbiljno postavlja ne pred upravu društva, već pred cijeli naš grad, a grad bi trebao da to riješi, jer na kraju krajeva Banjoj Luci ne može biti svejedno ko će je predstavljati na republičkom festivalu i kako će izgledati među pretstavnicima ostalih gradova. Treba biti na čisto sa činje-

nicom da je „Pelagić“ društvo cijelog našeg grada, da je, ne spominjući njegove ranije zasluge, u svome radu kroz period izgradnje socijalizma zaslužio pažnju Banjalučana i da radi toga treba riješiti njegove probleme. Njih ima mnogo, ali se sada radi o ovom važnom pitanju koje treba brzo riješiti, jer do festivala ne dajeli nas još mnogo vremena.

Korisno je uzgred podsjetiti na gostovanja u našem gradu horova šibeničkog „Kola“, beogradskog „Abraševića“, hora CDJNA, sarajevskog „Proletera“, tršćanskog „Slavka Škamperle“ i drugih. Koliko god su ta društva pokazala umjetničke vrijednosti na daskama, toliko je impresionirala slika njihove besprekorne garderobe. Jamačno je da ta društva nisu to pribavila svojim sredstvima. Na festivalu će i vanjska strana doći do izražaja, a kroz društvo kao cjelinu gledaće se grad ili kraj koji ono pretstavlja.

CB

KOVIC:

PEJSAZ

Jedan osvrt na zbirke pjesama

»Svitanje« (Đorđa Popovića i Vojislava Vujanovića) i »Lirika« (Vese Radumila)

Ovih dana objavljene su dvije skromne knjižice. U prvoj knjižici dva članka Učiteljske škole, Đorđe Popović i Vojislav Vujanović objavili su nešto proze i pjesama pod naslovom »Svitanje«. Ova skromna zbirka nema nekih umjetničkih pretenzija. Ona je klasičan primjer početničkog rada, koji i odgovara njihovom uzrastu. Talentat ove dvojice mladih još uvijek je latentna snaga, koja će se, vjerovatno, razviti i iznenaditi nas plodovima.

U knjižici Vese Radumila, koja nosi naslov »Lirika« objavljen je veći broj pjesama. I ovaj mladi poveo se za »modom«, iako ne mora biti sve dobro što je moderno. U čitavoj poplavi stihova, koji su objavili rat logici, estetici i mjeri, izgubila su se i ona malo-brojna zrnca istinske poezije. Za žaljenje je što pisac nije usmjerio svoje snage u drugom pravcu. Čitajući ove pjesme dobio sam utisak da autor želi postati originalan pod svaku cijenu.

Poezija Vese Radumila je anarhija i kaos. Čitajući pjesmu »Smijem se« ja sam se od srca nasmi-jao. Priuštiću i čitaocu tu radost: »Smijem se ko padanje kamenja u bunar sa krova itd. Ovakvih i sličnih stihova ima u poeziji Vese Radumila čitav niz. Možda će me autor ovih pjesama smatrati odviše oštrim, ali ja

iskreno priznajem da nemam smisla za ovaku vrstu poezije, iako sam naklonjen poeziji. I pored najbolje volje nisam mogao da se uživim u poeziju Vese Radumila i da je istinski doživim. Iracionalizam ovog pjesnika odveo je poeziju u čor sokak. I ja se pitam: Za koga su pisane te pjesme, i ko će ih u Banjoj Luci čitati i shvatiti?

Ako će tu »Liriku« razumjeti samo Veso Radumilo, onda je ona unaprijed osuđena na smrt.

Ante COSIC

Zdravstveni tečaj u Ravnicama u Bosanskonovskom srezu

U Ravnicama, u Bosanskonovskom srezu završio je ovih dana sa radom tečaj za vaspitanje ženske seoske omladine. Svih 20 polaznica završile su tečaj sa uspjehom. I pored toga što su predavači bili opterećeni radom u školi i drugim društvima tečaj je završio sa radom prije vremena, mada to nije uslovilo i skraćivanje programa. Sada će seoske djevojke moći

praktično da primjene znanje koje su kao polaznice tečaja, što će svakako predstavljati značajan korak u pogledu zdravstvenog vaspitanja. Njihov praktičan rad za vrijeme izvođenja nastave uglavnom se svodio na obilježnju nekih domaćinstava.

Pored ovog u Ravnicama uskoro će radom završiti rad još nekoliko novostvorenih sreza.

UZ DEŠETOGODIŠNJICU OSLOBODJENJA BANJE LUKE

Borba za oslobodjenje grada uoči Nove 1944 godine

Piše major Mirko Semiz

kozvanu Šestu ofanzivu protiv naše vojske.

U ovoj ofanzivi neprijatelj je angažovao 24 njemačke divizije sa ukupno 300.000 vojnika, osam bugarskih potpunih i jednu nepotpunu diviziju sa 120.000 vojnika, mađarskih tri potpune i dvije ne-

naše vojske učestvovala su i četničke jedinice sa 45 brigada, 9 odreda, 2 pukla i 10 bataljona. Ukupno neprijateljskih snaga (bez četničkih, nedicevskih i ljotičevskih), angažovanih u VI ofanzivi

su sačinjavali devet korpusa. Odnos je bio jedan prema dva u korist neprijatelja i uz njegovu tehničku nadmoćnost, ali sa visokim moralom i ratničkim iskustvom naših boraca.

Neprijatelj u ovoj ofanzivi nije bio u stanju da primjenom siste-

obzira na izvjesne uspjehe, pretrpio poraz. Zbog toga on mijenja takvu taktiku i pokušava ofanzivom na širem prostoru postepeno da napada naše jedinice sa težištem zaposjedanja jadranske obale i obalskog pojasa i osiguranja komunikacija koje iz unutrašnjosti vode na Jadransko More. Naše rukovodstvo je blagovremeno otkrilo namjere neprijatelja i u pozadini obalskog pojasa obrazovane su snage za samostalno dejstvo. Uz korišćenje prirodnih prepreka naše jedinice nanosile su udarce neprijateljskim snagama, gdje god su se one pojavile i onemogućavale im upotrebu komunikacija koje vode od Jadranskog Mora u unutrašnjost.

Sredinom septembra 1943 godine Nijemci preduzimaju ofanzivu duž cijele Jadranske obale, a već 22 septembra preduzimaju ofanzivu i protiv naših snaga u Sloveniji, koje su, po kapitulaciji Italije, oslobodile cijelu ljubljansku pokrajinu osim Ljubljane. Isto tako neprijatelj otpočinje ofanzivu i u Makedoniji, krajem novembra u Kordunu, Baniji i Lici, a krajem decembra preduzima ofanzivu i u Istočnoj Bosni. I dok su se na ovim sektorima vodile borbe neprijatelj je pripremao ofanzivu na Centralnu Bosnu i Bosansku Krajinu. Peti korpus koji je operisao na ovom području oslobodio je i u drugoj polovini 1943 godine držao u svojim rukama veliki dio teritorije sa mjestima Prnjavor, Kotor Varoš, Sanski Most, Jajce, Mrkonjić Grad, Ključ, Bosanski Petrovac i Drvar.

(Nastaviće se)

potpune divizije sa 27.000 vojnika, ustaške jedinice svrstane u različite formacije sa 130.000 vojnika. Pored toga u borbi protiv

bilo je oko 630.000 vojnika. Neprijateljskim snagama u toku Šeste ofanzive naša Armija mogla je suprostaviti 300.000 boraca, koji

ma »opkoljavanja« i sabijanja u »kotao« uništi našu vojsku. Takav sistem on je primjenjivao u ranijim ofanzivama u kojima je, bez

Prvi napad jedinica NOV na grad Banju Luku sa ciljem njenog oslobodjenja izvršen je uoči Nove 1944 godine. Ovaj napad pada u vrijeme šeste neprijateljske ofanzive i to u njenoj završnoj fazi.

Da bi se jasnije shvatila ova operacija i da bi se dobila potrebna cjelina; nužno je, prije prelaska na njeno opisanje osvrnuti se na nekoliko činjenica koje su neposredno vezane za nju.

Izložena snažnim udarcima saveznika i naše vojske fašistička Italija je bila prisiljena da septembra 1943 godine kapitulira. Sprečavajući namjere njemačkih snaga da razoružaju italijanske divizije i zaposjednu teritorije koje su ove držale, naše jedinice su razoružale 12 italijanskih divizija od ukupno 15 koliko ih je bilo u Jugoslaviji. Naša vojska porasla je za oko 80.000 novih boraca. To je bio veliki udarac za Hitlera, jer se odnos snaga počeo brže mijenjati u našu korist. Naša Armija onemogućavala je Njemcima utvrđivanje Balkana radi obezbjeđenja bokova istočnog i južnog fronta. Izlazeći na jadransku obalu i držanjem ostrva naše jedinice uspostavile su morskim putem vezu sa zapadnim saveznicima, a uz to postavljene na važnijim komunikacijama na Balkanu ugrožavale su južno krilo njemačke armije sprečavajući joj manevar njenih snaga. U takvoj situaciji Njemci su bili prisiljeni da dovuku nove trupe u Jugoslaviju i da, stješnjeni na relativno malom prostoru i ugroženi uspjesima i naglim porastom naše vojske, preduzmu ta-

TEMA ZA DISKUSIJU

Umjetnička galerija slika u Banjoj Luci bila bi značajan doprinos kulturnom životu grada

Ne ulazeći u budžetske probleme Narodnog odbora grada Banje Luke koji možda neće biti u mogućnosti da ove godine stavi na raspolaganje potrebnu svotu novca za kompletiranje, naučnu obradu i održavanje galerije slika, želim da istaknem jedno mišljenje koje tretira pitanje te kulturne potrebe.

Nije potrebno naglašavati od kolikog bi kulturno prosvjetnog, naučnog i uopšte društvenog značaja bilo postojanje jedne takve galerije. Da je galerija slika zaista potrebna gradu kao što je Banja Luka, koji pored svoje bogate istorijsko kulturne prošlosti, ima i istinu i lijepih kulturnih perspektiva za budućnost, potvrđuju primjeri nekih naših većih i manjih gradova, koji su odavno ili tokom posljednjih godina, ukrašeni takvim jedinstvenim kulturnim dobrom.

Pored Beograda, čija se galerija slika nalazi u sklopu Narodnog muzeja, zatim Zagreba, Ljubljane, Sarajeva, Skoplja i Cetinja, i manji gradovi dali su pravo mjesto galerijama slika, koje posjetioce prijatno iznenade, pružajući im jedinstven umjetnički doživljaj.

Za Novi Sad, za koga se govorilo da je srpska Atina, nije iznenađenje da ima galeriju slika, ako se ima u vidu njegova bogata kulturna tradicija. Njegova galerija vrlo je bogata, velika i dobro naučno obrađena. Neće nas čuditi za Split, Dubrovnik ili Rijeku kad saznamo da i Osijek, Zadar, Varaždin, Pula, Čakovec, Karlovac, Subotica, Vršac, Herceg Novi, Mostar, Sremski Karlovci i Ohrid imaju takođe galerije slika. To svakako nije bez razloga. Svaki od ovih gradova ili je bio, ili je sad, centar jednog etničko-administrativno-političkog područja, gdje su se formirale i cvjetale ka-

kve umjetničke škole, gdje su živjeli i radili kakvi poznati majstori, ili pak sada u sklopu opšteg industriskog poleta postali centri sveukupnog razvoja.

Banja Luka se, ne od skoro, tretira kao centar jedne važne etničke i administrativne cjeline koja je neposredno bogata umjetničkim naslijeđem. Kao centar Bosanske Krajine iz koje su potekli mnogi naši poznati umjetnici ona je zaslužila da se o tome najozbiljnije misli i u tom smislu nešto učini.

Tome u prilog govore važne činjenice. Bosanska Krajina je kraj koji je dao veći broj naših slikara i vajara (ima ih oko 30-40). Sam Prijedor dao je veći broj umjetnika. Među tim slikarima izdvajaju se imena koja danas ne samo u

nička galerija. Nema sumnje da bi široka javnost, a naročito omladina imala velikog interesovanja, a to se da naslutiti i velikom posjetom nedavne izložbe slika Zadruga likovnih umjetnika Srbije u Narodnom muzeju.

U želji da se ovo mišljenje usvoji, izničeću još neke činjenice koje potkrepljuju ispravnost ovog gledišta. Banja Luka je prilično udaljena od Beograda, Zagreba i Sarajeva koji bi kao kulturni centri upotpunili prazninu koja se osjeća nedostatkom umjetničke galerije. Osim toga, nastava u školama nije u mogućnosti da pruži detaljnije znanje iz oblasti istorije umjetnosti; tehnici rada, cilju i pravcu, klasičnom, romantičnom, realističkom i modernističkom načinu slikanja, kao što bi to mogla učiniti galerija svojim eksponatima, na najočigledniji način, kao i putem svojih propekata. Tako bi galerija slika ispunila svoju u pravom smislu kulturnu misiju i pomogla latentnim talentima da ispolje svoju nadarenost.

Međutim, pitanje formiranja jedne takve galerije nameće poseban problem već na samom početku. Ne treba se upuštati u ne-realne želje da se galerija formira kao posebna ustanova sa posebnim finansiranjem. Za takav poduhvat nema zasada ni dovoljno materijala (ekspozata), a ni dovoljno materijalnih sredstava. Zhtjevujući jednu odvojenu galeriju, tj. galeriju koja bi u punom smislu riječi to i predstavljala, sa velikim brojem slika, posebnom zgradom, specijalnim osvjetljenjem, inventarom, personalom i naučnom tematikom itd., značilo bi tražiti od društvene zajednice velika finansijska sredstva, a ona su trenutno potrebna na drugoj strani. U nastojanju da se

do galerije ipak dođe trebalo bi početi mnogo skromnije, odnosno što garantuje uspjeh. Galeriju, ako bi došlo do njenog formiranja, ne bi trebalo odvajati od Muzeja koji je u zajednici sa NOG-a — Savjeta za prosvjetu i kulturu — jedino i samo kompetentan da odlučuje o tome.

Muzej za to ima i uslova, jer uz malu finansijsku pomoć pored već postojećeg personala, izvjesnog inventara slika i opšteg inventara, može da otvori još jedno odjeljenje, uz već otvoreni etnografski dio, i istoriskog odjeljenja koje je u pripremi, a naročito sada kada se rješava o dodjeljivanju još nekih prostora Muzeju. Naravno, to bi odjeljenje predstavljalo embrion buduće galerije, ali sasvim dovoljan kulturni doprinos. Time bi Muzej odgovorio svojoj namjeni kompleksnog ustrojenja. Finansijska sredstva ne bi prelazila visinu svote koja je već u tu svrhu tražena budžetom. Prema procjeni baziranoj na trenutnoj prodajnoj cijeni umjetničkih slika, uzevši prosjek 60.000 dinara, može se otkupiti trideset platna za 1.800.000 dinara.

Tome treba dodati uobičajenost poklanjanja predmeta od strane umjetnika svom zavičajnom Muzeju, što svakako treba uzeti u obzir, i ne zadržati od toga jer je takav način kompletiranja muzejskih predmeta uobičajen i kod nas i na strani. Sa tom količinom radova, i sa onim što Muzeju već ima i što bi mogao dobiti od raznih preduzeća u samoj Banjoj Luci mogla bi se načiniti galerija od pet-šest velikih soba.

Sa malo volje i truda, kako muzejske uprave tako i Savjeta za prosvjetu i kulturu Narodnog odbora grada, ovo pitanje bi se moglo uspješno riješiti i na taj način postavljati temelje budućoj galeriji, a bez velikih finansijskih izdataka.

M. Draškić

Jugoslaviji, već i u Evropi predstavljaju pojam u umjetničkom svijetu. Iako većina tih umjet-

riskom prošlosti — potvrđuje s pravom mišljenje da je Banjoj Luci neophodno potrebna umjet-

Drago Mažar

DEVET MJESECI SA RODJOM

(Nastavak IV)

Šišnica bi se bez diskusije mogla zvati: Ni na nebu ni na zemlji. Ni puteljak ne vodi u selo; eno ga, kao da su muhe razbacivale drvenjare po nepristupačnom kamenjaru! Guraj, otpadoše noge; o pet sela nesta, otkud u rupi? zatim iza leđa, najzad kroz potok među lavež. U kućerku punom dječurlije podjelili smo ležaj sa buhana pored ognjišta. Zaspao sam sjedeći, a Joso me probudi još jače rasklimatanog.

— Dežuraj, da malo otkunjam...

Da li glad umanjuje osjećaj odgovornost? Ili goni ga na spavanje! Da, to je bio odbornik, Vaso ili Savo, ah, ta imena! Grbavko i odbornik! Šta reče? Da će organizovati večeru. Čovjek od akcije. Ne, nije on. Onaj drugi. Onome sašušenom storkelji: što je kukao da su mu vuci nagrđili ovce. Za »drugove skojevece iz grada«. On se smijao kao da u grlu ima sviraču sa dva piska...

— Dobro, — slušao sam krčanje crijeva — neću zaspiti...

Svi spavaju i niko ne rče; svi na zemlji, bez pokrivača, na šaci travulje, stariji porebarke, žene glavu u njedra, mladarija nosom jedno drugom u stražnjicu. Noge: gomila razbacanih drva; glave — čupave misirače; disanje kao po komandi... Jedanaest, dvanaest, četrnaest, bez koze, jareta i Jose...

— Neću zaspiti, — mićao sam nožnim prstima — neću, nisam pao s kruške...

Na vrijeme sam se sjetio. Samoodbrana od sna. I Strine. Govori da poslije tifusa još duže spavam. Pita je da me slučajno nije ujela neka simpatična muha. I Jose.

— Druže Mićo, ti si opet spavao na sastanku. Ako si bolestan, liječi se. Poslaćemo te u Beograd. Ali skojevac, koji spava na sastanku, to ne ide...

Smijao sam se kao budilnik. Sad se ne smijem.

Nešto ima; sinoć oka nisam sklopio, a sad mi se usta razvališe...

Ništa me ne grize...

Kakvo je ovo selo? Bez: kukurikuuu! Bez: kre-ke-ke! Bez: mijauuu! Zar su Talijani i ovamo dolazili?

Koza me neprestano gleda sa strane kao da se ona plaši da ne zaspem, a ne ja.

— Ama, neću, neću, — uvjeravam i nju i pokolebanu savjest, — Dao sam riječ...

Zora se uvuče kroz badžu, hajdučki, a ukućani izmiliše sem dječurlije koja se okupi oko ognjišta kao prašćici oko kрмаče. Niko ni slova: dobro jutro, jezici im zavezani, a oči kroz trepavice kao miš iz rupe. Niko se ne umiva, ne češlja, ne oblači, ne jede. Sjekira ode u šetnju, bukva jeknu. Žene čuče, kose slijepljene, grudi razdrljene kao u muškaraca. Lula zasmrdi. Čiča pljunu i obrisa brke. Koza napolje!

— Vuk ti se mesa najeo...

Vatru su nahranili sa kladama. Jezici se umoriše, sirovina zacvili. Dim navali kroz nevidljive slavine. Dim sa klijestima, sa četkom za bojenje. Dim je sve... i nešto više od domaćina. Mrtvilo bi vladalo bez dima. Sve nosi miris dima. I zrak, i voda, i riječ. Sve je ujedinjeno u dimu...

Dim ima bezbroj nogu, bezbroj šišmišastih krila, prstiće tanje od vrha igle. Dim nema srca, nema kičme. Dim ide potbuške, vere se po krovu kao mačka bez mačića...

Dim nema majke, umrla je od tifusa. Otac mu je u zarobljenstvu. Nijemci su ga odveli u logor Mathauzen. Tamo ima pekara za ljude. Otac je pisao. Tamo je dim crven kao krv...

Dim nema usta da govori istinu. To je dobro. Dim ima lice kao udovica. To nije dobro. Seljaci su njegovi najbliži rođaci. Dim je siroče, ratno siroče. Zato mi građani plaćemo... seljaci ne plaću... seljaci nemaju suza...

Dim ne ide u školu. Dim za trenutak ostari. Dim je starac sa bradom, prosjak bez krova, slijepac koji tumara iz čoška u čošk...

Dim je pijanac koji se nikad ne trijezni, aždaja što ždere sela i gradove, šume i ljetinu, kišu i oblake...

Dim silazi na zemlju kao konopac sa vješala...

Dim je dežurni u selu Šišnici.

Dim je otrovni plin. Dim je davio djecu u Jasenovcu. Klao na Drini žene, porio im nabrekli truh...

Dim guši... peče... grebe niz grkljan... to je moj dušnik... dušnik skojevca... zar nikog nema da ga spasi... on je nevin... dak... uči kako se kaže na svim jezicima zdravo drugovi proleterii... on je sin husinjskog štrajkača Ilije... Ilija je rudar... Ilija su žandari slomili rebra i zapalili... Mićo se rodio u zatvoru... na saslušanju kao komunista... star dva dana... bez vjere... osuđen... to zna Strina... prohodao u zatvoru... Mićo... dim...

»U pomoć!«

Dim je progutao glas... dim... dim...

— Ustaj, druže Mićo. Stigao je drug Rodo.

Sav u znoju, nikad se tako nelagodno nisam osjećao. Da sam znao lagati, lagao bih; tim prije što se Joso trudio da me izvuče. Ni sam ne znam dokle bih tako stajao da mi Rodo ne pruži ruku.

— Zdravo Mićo, Kako je Strina?

— Pismo? — namignu Joso.

Rodo prečita nemarno. Cijepajući ga usitni i stavi u džepinu od zelene dolamice. Prmjetio sam da strojniju nosi otkočenu, ispod pazuha kao da je ukradena.

— Ništa važno...

— Krećemo li odmah? — stegnuo sam kćući preko naboranih hlača.

(nastaviće se)

U ŠTA SU DOSADA TROŠENE

INVESTICIJE

Otići na nekoliko godina odavde i vratiti se ovamo — to je jedina mogućnost da se sagledaju sve promjene do kojih je došlo unazad nekoliko godina. Samo jednu deceniju živimo u punoj slobodi, i evo, mnogo je od tada učinjeno. Istina, naši stari građani i oni što su se ovdje naselili u prvim godinama poslije oslobođenja ne primjećuju sve te promjene. No, moramo priznati, da ima mnogo sitnih i krupnih problema koje traže odgovarajuće rješenje. Skućena finansijska i materijalna sredstva ne dozvoljavaju da se u nekim slučajevima poduzmu odgovarajući koraci radi rješavanja pitanja koja su nekad od važnosti za pojedinca, porodicu ili skup građana. U takvim slučajevima stranka mora da čeka sretnije dane i da se zadovolji sa onim konvencionalnim izrazom: »Dođite kasnije, za mjesec-dva«. Naravno, stranka će opet doći i zahtijevati da se predmet uzme u rad kao prioritetan i od neobične važnosti. Iako ne dodemo do rješavanja koje će zadovoljiti našu sujetu, onda mnogo toga prebacujemo na »golemi« administrativni aparat, nestručnost službenika koji rade samo na evidenciji i statistici itd.

Zato često zaboravljamo da baš statistici i evidenciji možemo zahvaliti što smo u stanju, povremeno ili u određenim vremenskim periodima, da pravimo bilans koji je u osnovi smotra naših uspjeha i neuspjeha u proteklom vremenu. Pored toga, ova dva izvještajna i za prikupljanje i sređivanje informacija odgovorna faktora imaju i niz drugih prednosti. Već smo nešto rekli o promjenama i uspjesima koji su postignuti poslije oslobođenja, kao rezultat pravilne politike organa Narodnog odbora u odnosu na rješavanje stvarnih i konkretnih pitanja iz svih oblasti privrednog, društvenog i političkog života. Da bi to potkrepili, opet se pozivamo na statistiku. I evo, ona ima riječ.

ZA DESET GODINA — 307 STANBENIH OBJEKATA

Odmah poslije rata, u 1945 godini na području grada bilo je 4270 stanbenih zgrada sa 6.547 stanova koji su zahvatali površinu od 360.000 m². Od tada je izgrađeno još 307 stanbenih zgrada sa 793 stana koji zahvataju površinu od 60.900 m². Za izgradnju ovih objekata investirano je 1.522.500.000 dinara. Zanimljivo je spomenuti da od 307 stanbenih objekata koliko je izgrađeno poslije oslobođenja, na socijalistički sektor otpada 83 stanbene zgrade sa 562 stana sa stanbenom površinom od 44.823 m² u čiju je izgradnju

investirano 1.120.575.000 dinara. Na privatni sektor otpada 224 stanbene zgrade sa 231 stanom i stanbenom površinom od 16.077 m² u čiju je izgradnju investirano 401.925.000 dinara. Danas na području grada ima 4577 zgrada sa 7.340 stanova i stanbenom površinom od 420.900 m².

SAOBRAĆAJ

Do 1945 godine postojale su autobuske linije: za Okučane, Bosansku Gradisku, Prnjavor, Derventu, Jajce, Mrkonjić Grad i Kotor Varoš u dužini 329 kilometara u jednom smjeru sa 5 autobusa.

Od 1945-1955 godine povećao se je ovaj broj novih autobuskih linija međugradskih i lokalnih tako da danas ima 15 sa kilometražom od 1.171 km u jednom smjeru na kojima saobraća stalno 12 autobusa za: Bosansku Gradisku, Okučane, Zagreb, Srbac, Derventu, Kotor Varoš, Jajce, Mrkonjić Grad, Ključ, Sanski Most, Ključnice, Slatina i lokal 3 linije.

ZELENE POVRŠINE

Godine 1945 na području grada u postojećim drvoredima bilo je 2.390 komada. Od 1945-1955 godine zasadeno je novih 885 komada

sadnica za iznos od dinara 265.500. Godine 1945 postojao je u gradu samo jedan park u površini od 10.450 m². Od 1945-1955 godine izgrađeno je sedam novih parkova na površini od 14.685 m² za iznos od dinara 2.232.728, i to: pred Narodnim odborom grada i Narodnim odborom sreza, Sreskim sudom, hotel »Rudi Čajavec«, Narodnom bankom, Kastelovom uglu, kod Željezničke stanice.

Od 1945-1955 godine uređeno je novih zelenih površina na površini od 5.583 m² za iznos od dinara 1.499.910 u ulicama: Simc Šolaje, Aleji JNA, Trg palih boraca, Maršala Tita i Strosmajerovoj.

Od 1945-1955 godine podignuta su dva rasadnika na površini od 50 dunuma za iznos od 2.000.000 dinara.

U ovim rasadnicima izgrađeni su novi objekti za cvjećarsku i rasadničku proizvodnju za iznos od dinara 2.000.000.

Do 1945 godine nisu postojali rasadnici ni objekti za cvjećarsko-rasadničku proizvodnju.

PUTEVI I MOSTOVI

U godini 1945 na području grada bilo je 77.492 metra ili 338.096 m² puteva. Od toga: asfaltnih površina 8.000 metara ili 48.000 m² na ulicama: Ivice Davida, M. Stojanovića, Maršala Tita, Simc Šolaje, V. Masleše, Sarajevska, Nazora, Šoše Mažara i Ferhadpašina.

Od 1945-1955 godine izgrađeno je 11.138 metara ili 48.182 m² puteva, od toga: makadam puteva 1.600 metara ili 11.200 m² za iznos od 22.000.000 dinara, asfaltnih površina 9.538 metara ili 36.982 m² za iznos od 44.226.000 dinara i to: Kozarska, Višnjica, Strosmajerova, Marije Bursać, Maršala Tita trotoare i trake, ispred vojne novogradnje Krajine i Džinića palate.

Od 1945-1955 godine za generalno opravljavanje ulica: Braće Pavlića, Zdrave Korde, Zmaj Jovine, Ruzveltove, N. Tesle, M. Radmana, Ive Mažara, Pelagića, Džinića, V. Vitjuka, Njegoševu, I. Masle, Danka Mitrova, Rudarske, Pilanske, Podgornika, Pozderca, F. Dedića, Masarikove, Martića, Sarajevske, Aleje JNA, Mičurinova trga, Ive Lole Ribara, D. Košćice, B. Alagića, Z. Barića u dužini od 12.500 metara ili 75.000 m² za iznos od 43.500.000 dinara.

Od 1945-1955 godine izgrađeno je 6 drvenih i 3 betonska mosta za iznos od dinara 80.000.000.

Znaćni uspjesi postignuti su na uređenju električne i telefonske mreže, vodovoda i kanalizacije. I ovdje bi nam statistika mogla mnogo pomoći. Koliko bi se moglo pisati o onim malim i svakidašnjim akcijama na uređenju grada? Ako bi o tome htjeli da pišemo onda bi opet morali potkrepiti činjenice sa ciframa koje bi koristili iz statističkih podataka sa kojima raspolažu pojedini sekretarijati Narodnih odbora. Nažalost, prostor nam to ne dozvoljava.

D. Momčilović

Pravni savjeti

PITANJE:

U domu Srednje medicinske škole u Banjoj Luci, zaposlena je od 1947. god. Čorković Ivana. U toku 1954. god. bila je na bolovanju sve do 26. januara 1955. god. i primala od Zavoda za soc. osiguranje naknadu umjesto plate — hranafinu. S obzirom da je uposlena u državnoj ustanovi tražila je, da joj se isplati nagrada u visini 50% od plate na koju polaže pravo prema odluci Saveznog izvršnog vijeća o isplaćivanju nagrada za novu 1955. godinu. Međutim, tu nagradu nije dobila jer Uprava doma, u kome je zaposlena, smatra da tu isplatu treba da izvrši Zavod za soc. osiguranje, a Zavod opet smatra da je to dužnost doma.

Molimo objašnjenje, tko je dužan da joj isplati nagradu?

Sindikalna podružnica komunalnih preduzeća i ustanova broj 5
Banja Luka

ODGOVOR:

Nagrade koje su dijeljene licima zaposlenim u državnim ustanovama padaju na teret predračuna prihoda dotičnih ustanova a na nju imaju pravo sva lica koja su bila u radnom odnosu sa ustanovom u mjesecu decembru 1954. godine. Prema tome i Dom srednje medicinske škole je dužan izvršiti isplatu nagrade i Čorković Ivani, jer je ona bila u radnom odnosu sa Domom i u toku decembra 1954. godine. Zavod za soc. osiguranje nije dužan izvršiti isplatu nagrade, jer ovaj vrši isplatu samo naknade umjesto plate a ne i nagrada.

Ukoliko dom Srednje medicinske škole neće da isplati nagradu neka imenovana protiv doma ustane tužbom kod Sreskog suda kao radnog suda za naplatu nagrade.

PITANJE:

Uživam privremenu invalidsku penziju. Star sam 47 godina a imam staž od 8 godina. Da li imam pravo na trajnu invalidsku penziju?

K. M. Banja Luka

ODGOVOR:

Trajanje invalidske penzije ne zavisi od radnog staža i starosti osiguranika već od dužine trajanja invaliditeta. Prema tome ukoliko Vas invalidsko-penziona komisija pronađe nesposobnim za rad preko 75% trajno, tada će Vam biti određena invalidska penzija trajno.

Na pitanje Mutić Dragoljuba učenika iz Bos. Novog dali smo odgovor u broju 75 od 28 I 1955. god. našeg lista pa ga upućujemo da pročita pomenuti broj novina.

Prva generacija svršenih učenica Domaćičke škole u Banjoj Luci ove godine napuštice školske klupe. Danas ovu školu pohađa 230 učenica iz grada i okoline. Škola se u svom radu nije ograničila samo na teoretsku i praktičnu nastavu u okviru škole. U više navrata učenice ove škole pomogle su društvenim i ostalim organizacijama u izvođenju raznih akcija. Ta pomoć je dolazila u vidu dobrovoljnih radova iz šivanja, veza i pletenja. Uostalom, grafikoni na koje nailazimo po školskim hodnicima i na zidovima u učionicama rječitno govore o dosadašnjim uspjesima. Naš reporter nedavno je posjetio prostorije ove škole i napravio nekoliko snimaka koje ovdje donosimo.

Prvi snimak prikazuje učenice ove škole na času šivanja, a drugi jednu od mnogih slika koju je ovoj školi poklonila jedna Domaćinska škola iz Amerike preko Jugoslovenskog crvenog krsta.

(d. m.)

Radnički savjet zanatsko-linarsko-bravarske zadruge „METALAC“

u saglasnosti sa komisijom Narodnog odbora grada Banje Luke

RASPISUJE KONKURS

Za POSLOVODE limarske i bravarske radionice zadruge „METALAC“, USLOVI: položen majstorski ispit, praksa najmanje 5 godina na dužnosti poslovođe (majstora)

Ponude sa kratkom biografijom dostaviti u roku 10 dana po izlasku konkursa u zadrugi „METALAC“, ulica Maršala Tita broj 35 Banja Luka

„KRAJINA“

Gradevinsko preduzeće iz Banja Luke

PRODAJE

viškove građevinskih, vodoinstalatcerskih i drugih materijala.

Materijali za prodaju nalaze se u centralnom magazinu, Pilanska ulica bb, gdje se mogu vidjeti svakim radnim danom od 8-14 čas.

Poblje informacije mogu se dobiti i telefonom broj 633

OSVRTI

PRVENSTVO PODRUŽNICA
U ŠAHU

Prošle godine sindikalna podružnica »Rudi Čajavec« darovala je prelazni pehar za pobjednika u natjecanju šahovskih ekipa sindikalnih podružnica koje treba da se održava svake godine. Međutim ove godine prvenstvo još nije ni započelo, a kamo li završeno. Zimski mjeseci su na izmaku, a sa njima i najpodesnije vrijeme za održavanje prvenstva.

Stoga, s pravom se pitamo: da li je bilo potrebno ovoliko zakasnjelo sa ovim prvenstvom i zašto do sada ono nije održano? Da li ovaj zastoj slučajno ne znači i prekid ovog tek započetog korisnog natjecanja sindikalnih podružnica u šahu, a koje je trebalo postati tradicionalno?

Ovo ne bi smjelo biti, jer prvenstvo je potrebno i zato treba prvenstvo čim prije organizovati i otpočeti!

#

SAVEZ SPORTOVA
BANJE LUKE

Savez sportova — toliko potreban sportski forum, koji je u mnogim mjestima mnogo pridonio daljem razvoju sporta, jačanju sportskih organizacija i mnogo doprinio u vođenju pravilne politike svestranog razvoja u našem sportu — bez favoriziranja jednog sporta na račun drugih, u Banjoj Luci još nije osnovan. Ovo je zaista čudno kada se uzme u obzir da je prošle godine održana konferencija Saveza sportova građana — kojoj je prisustvovala i delegat Banje Luke, koja je jasno pokazala neophodnost postojanja ovakve sportske institucije.

Obzirom da je prošao prvi »kvartal« ove godine, Savez sportova treba što prije osnovati — bez daljeg odugovlačenja, kako bi još u ovoj godini odigrao značajnu ulogu u reorganizaciji sportskih organizacija u njihovom radu, ka masovnosti.

Slabi rezultati na polju fizičkog vaspitanja građana Banje Luke hitno nalažu da se ovo pitanje konačno skine sa dnevnog reda!

#

RADNIČKE IGRE

Prošle godine učinjen je prvi korak u organizovanju radničkih sportskih igara. Održana natjecanja — organizovana pred kraj godine i na brzini, pokazala su da SSV nije bilo poklonilo potrebnu pažnju ovom važnom natjecanju. Učinjen je niz propusta, natjecanja su imala kampanjski karakter, bez potrebne širine.

Da se prošlogodišnja situacija ne bi ponovila, potrebno bi bilo već sada prići organizovanju radničkih sportskih igara, proširiti ih na više grana uz sprovođenje po bod sistemu koji omogućava gotovo stalnu sportsku aktivnost članova radnih kolektiva, koja je potrebna obzirom na slabu ili nikakvu sportsku aktivnost u radnim kolektivima.

Znači već sada na početku sezone — iako već sa izvjesnim zakasnjeljem, treba sastaviti kalendar natjecanja, utvrditi propozicije — po uzoru na srednjoškolske igre i izvršiti sve pripreme. Dobro bi bilo kada bi i ovo natjecanje preuzeli na sebe ili potpomogli nastavnici fizičkog vaspitanja, koji sa uspjehom vode srednjoškolske igre.

PRIZNANJE

Upravni odbor nogometnih sudija Jugoslavije na svojoj nedavno održanoj sjednici izvršio je kategorizaciju nogometnih sudija saveznog ranga. Među proglašenim sudijama saveznog ranga nalazi se i poznati banjalučki nogometni sudija ŽIVOJIN KURUZOVIĆ. Zaista lijepo priznanje! Kuruzović Živojin (Žiža) danas je jedini nogometni sudija saveznog ranga u Bosanskoj Krajini.

Čestitamo!

Sport

Почело клупско првенство
ШК Микрон за 1955 годину

Након успјешно одиграних 7 турнира за четврту категорију и једног турнира за трећу категорију у прошлу недјељу је почело овогодишње клупско првенство ШК Микрон.

Јачина играча на овом турниру углавном је ујодначена. Изазвичних фаворита за прво мјесто нема. Ипак међу њима се може издвојити једна група која ће вјероватно из своје средине дати првака клуба. У њу улазе од старијих Боровница, Савинових и Јурић, а од млађих Буква, Стрелец и Алибеговић. Резултати првог кола су: Буква — Вилбија 1:0, Капетановић А. — Вјештица 1/2:1/2, Капетановић С. — Сомболац 1/2:1/2, Савинових — Јурић 1/2:1/2, Бурићини — Шуњић 1/2:1/2.

Ипж. Жепа — Сушић 1:0.

Резултати другог кола: Вилбија — Сушић 0:1, Шуњић — Ипж. Жепа 0:1, Јурић — Бурићини 1:0, Сомболац — Савинових 1/2:1/2, Стрелец — Екић одложено, Вјештица — Боровница 1/2:1/2, Алић — Капетановић 0:1, Буква — Капетановић 0:1.

Фаворити првенства састали су се већ у првом колу да „рашчисте своје рачуне“, али они су само подијелили поене. Четири ремија већ у првом колу претскажу да ће и они „мали“ пружити јак отпор фаворитима. Послије овог првенства организоваће се отворао првенство града које се није играло још од 1953 године.

Б. Е.

РУКОМЕТ

ПОЧЕТНОМ АПРИЛА У БАЊОЈ ЛУЦИ
ФИНАЛЕ ПРВЕНСТВА РЕПУБЛИКЕ

Бањалучки рукометаша отпочели су са интензивним припремама за претстојеће првенство Републике у великом рукомету. Просјечно око 20 играча — који су способни да наступају у првој екипи, присуствује тренинзима. Овако велики број рукометаша — који ове године тренира, и интензивне припреме улијевају наде у добар исход РК Борца у овогодишњем првенству.

Рукометаше Борца је веома обрадовала вјест што је рукометни савез БиХ-е, удовољив њиховом тражењу одређивши да се у Бањој Луци 15, 16 и 17 априла такмичењу савладају екипу добојске Славе, са којом се састају 3 и 10 априла у Добоју односно

да одржи финални дио првенства наше Републике у великом рукомету за мушке екипе. Ова одлука иде у прилог играчима Борца — браниоцима наслова првака Републике, јер овог пута пред домаћом — истина малобројном публиком (судећи по посљедњим годинама), они ће уложити све снаге ако не да сугувају назив првака, а оно бар постигну што бољи пласман. Да би досјели у финале првенства рукометаша Борца морају у предлогу Бањој Луци. Међутим на овај сусрет рукометаша Борца као и да не помишљају и већ сада мисле само на сусрете са главним противницима у завршном дијелу. Истина тешко је вјеровати

у могућност изненађења у предтакмичењу у игри са противником непознате вриједности, али баш такви противници знају често изненадити.

У недјељу — у случају лијепог времена, састаће се у тренинг утакмици, међусобно, бањалучки рукометаша, како би на тај начин одиграли, пред првенство, бар једну утакмицу.

НОГОМЕТ

У РЕВАНШУ ВИСОК ПОРАЗ БОРЦА

Бањалучки Борца одиграо је прошле недјеље у Сплиту реванш утакмицу против „Сплита“.

Приликом гостовања Борца, домаћини су играчима Борца приредили срдчан пријем и на сваки начин су се трудили да гостима боравак у Сплиту учине што угоднијим. Био је то диван примјер другарске спортске пајне и добар наставак традиција које вежу ове клубове. Примјер каква се ријетко сусреће у спорту!

У ногометном сусрету који је одржан на игралишту Хајдука Борца је претрпио високи пораз од 3:6 (2:3). Резултат не одговара правом стању на терену. Не-

спредне интервенције вратара Сарачевића у доброј мјери су условиле овако високи пораз. Поред тога у почетку игре Јурић је ненамјерно повријеђен, због чега једно вријеме неће моћи наступити. У овој утакмици Борца је пружио слабију игру од оне у сусрету — ремију, против Зенице. Одбрана, у којој су недостајали поред повријеђеног Јурића још Јовановић и Вањац — који нису пошли на пут, била је нешто слабија од навале, у којој једино није задовољно старији Кнез.

Сусрет у Сплиту одигран је на тврдом и сувом терену, на какавом играчи Борца већ више мјесеци нису играли.

Козарац без игралишта

ШК „Братство“ Козарац који је формиран прошле године, и ако млада и неискусна екипа, која по први пут наступа као регистрована екипа, ипак се у својој групи пласирала на друго мјесто.

На годишњој скупштини која је одржана прије краћег времена дискусија се највише кретала око игралишта које за фудбалере претставља велики проблем. Игралиште које је ова екипа посједовала претворило се у пијаву, а већ је на њему почела изградња ветеринарске амбуланте, јачко да је Козарац остао без игралишта. Општински одбор о-

бећао је земљиште за изградњу новог игралишта, али то иде споро а првенство је на прагу. Ако се узме у обзир да је финансијско стање овог друштва веома слабо онда је и разумљива забринутост спортских руководиоца због игралишта, јер једини приходи убирају се од чланарине и утакмица. Треба би одговорни руководиоци да мало пожури са овим рјешавањем како ногомет не би поново дошао на мртву тачку из које је прије краћег времена покренут.

Поред ногометног клуба у Козарцу активно ради боксера екипа, друштво за тјелесни одгој „Партизан“ а за краће вријеме почеће са радом и стони тениска секција. У овим секцијама обухваћен је велики број школске омладине што је од велике користи јер ученици у школи немају физкултуру.

Т. ДУДЊЕВИЋ

Посљедње спортске вјести

Службено из Футблског савеза

Обзиrom на закључак Савеза од 13 III о. г. да такмичење за Kup Маршала Тита почиње 3 априла, позивају се сви клубови који до данас нису пријавили своје учешће у такмичењу, да то изврше најкасније до 28 марта како би се могло извршити благовремено жријебање. О резултату жријеба и распореду такмичења за I коло, биће објављено у сlijедећем броју »Бањалучких новина«.

Футбалски савез

Koordinacija Socijalističkog saveza i Narodnog odbora u rješavanju komunalnih pitanja

Plenum gradske organizacije Socijalističkog saveza izabrao je stalan odbor koji će u saradnji sa Narodnim odborom grada raditi na rješavanju komunalnih pitanja. U ovaj odbor je obuhvaćen veći broj javnih radnika koji poznaju komunalne probleme Banje Luke, a za rukovodioca je izabran drug Drago Mažar.

Posljednjih godina, pojedinačno su organizovane mnoge radne akcije u raznim dijelovima grada na inicijativu osnovnih organizacija Socijalističkog saveza. Rezultati takvih akcija su nesumnjivo korisni, ali je nedostajala uza saradnja na rješavanju onih komunalnih pitanja za koja je zainteresovan čitav grad. Tako, naprimjer, Banja Luka još nema ni jednog igrališta za predškolsku djecu pa ni uređenog terena gdje bi se razvodili pioniri van školskog vremena. Pojedine osnovne organizacije Socijalističkog saveza preduzimale su nešto u tom pravcu, ali se igrališta nisu duže održala, bilo zbog nedostatka sredstava ili drugih razloga. Banjalučki sportski klub pokrenuo je izgradnju novog sportskog stadiona koji je stvarno potreban gradu. Ovu akciju podržale su osnovne organizacije Socijalističkog saveza II kvarta i neki radni kolektivi. Za takav pothvat potrebne su, međutim, mnogo veće snage. Stadion će služiti čitavom gradu pa bi trebalo da svi, prema moguć-

nostima, daju doprinos u njegovoj izgradnji. Ako napomenemo da će stadion biti izrađen sa fudbalskim terenom i tribinama za više hiljada gledalaca, sa lakoatletskom stazom, biciklističkom pistom, igralištima za košarku i odbojku itd., onda ova akcija zaista zaslužuje punu pažnju. Banjalučka izletišta — Gornji Šeher i Trapisti — kao i plaže, nisu uređeni kako to odgovara savremenom, većem gradu. Iz objektivnih razloga, zasada

cijalnom staranju, održavanju komunalnih uređaja itd. Međutim, ni društvene organizacije na užem terenu ne mogu da izvode svojim snagama i srodstvima takve radove kao što je, naprimjer, renoviranje i prikladno uređenje izletišta. To se mnogo brže i bolje može učiniti zajedničkim snagama, a i svi građani će koristiti rezultate zajedničkih napora.

Odbor za komunalna pitanja pri Gradskom odboru Socijalističkog saveza sistematski će proučavati ovu problematiku, koordinirati aktivnost osnovnih organizacija i na osnovu realnih mogućnosti predlagati rješenja. Evo nekih od zadataka koje će rješavati odbor: opravka i uređenje ulica, kupališta i izletišta, uređenje dječjih igrališta, vrtova i vanjskog izgleda zgrada, izgradnja novog sportskog stadiona itd. Ovakvo obimni zadaci rješavaće se stalnom saradnjom odbora za komunalna pitanja gradske organizacije Socijalističkog saveza i Savjeta za komunalne poslove Narodnog odbora grada, zajedničkim korištenjem snaga i sredstava. Ovih dana održaće se u tom cilju i šire savjetovanje sa predstavnicima osnovnih organizacija SSRN da bi se usmjerila aktivnost na rješavanje određenih komunalnih pitanja. Odbor će, kao jedan od svojih prvih zadataka, organizovati uređenje grada za proslavu desetogodi-

Sa prošlogodišnje radne akcije

nema mogućnosti da se to učini budžetskim sredstvima. Treba li, uostalom, čekati samo na sredstva iz budžeta kojima se prvenstveno mora obezbijediti niz neophodnih potreba u zdravstvu, prosvjeti, so-

šnjenje oslobođenja Banje Luke, a zatim će stalno nastaviti svoj rad. Očekuje se da će na taj način brže biti rješena mnoga komunalna pitanja.

(K.)

Nesvakidašnji aeromiting u Banjoj Luci

Velika grupa ljudi bila je sakupljena pred gimnazijom. Prostor koji, inače, pazarnim danom popune seoska kola (čudno, pred gimnazijom pa seoska kola?) zauzeli su prošle nedjelje posmatrači. Djeca su trčala da vide šta je. Saobraćajna nesreća, ubistvo? I najmanje znatiljnjog čovjeka privukao bi ovaj prizor.

— Neće da upali...

— ? ? Neće da upali, a šta?

Komešanje se nastavlja, sve veći i veći broj prolaznika zastaje da vidi šta je. Ubrzo stvar postaje jasna. Zvuk motora minijaturnog aviona upozorava sve prisutne da se sklonu. Potreban je prostor za uzletanje. I onda: start, kružna putanja, luping... 3-5 minuta u zraku i uspješno ateriranje.

Začudeni prolaznici se dive. Djeca, kojih je najviše, ushićeni poskakuju i u sebi priželjkuju da vide još koji let.

Mijenjale su se konstrukcije: »Naprijed«, »Leteće krilo« i... Ko su ovi mladići? — pitali su mnogi.

— Mladi konstruktori — odgovarali su već ranije upućeni posmatrači. Konstruktori modela slobodne mašte, ali modela koji su, bar prema onom što smo vidjeli u nedjelju, položili svoj ispit. To su đaci i nastavnici (sve mladići)

Vazduhoplovne škole pri Aero Klubu »Rudi Čajavec« u Banjoj Luci.

— Bez sumnje uspjeli letovi — pričali su posmatrači. Međutim, pravu ocjenu konstruktori i modeli dobiće tek 2 aprila ove godine na takmičenju »Tajmrasing« koje će se održati u Sarajevu. Ovo je upravo bila jedna od

proba pred takmičenje ovih mladih konstruktora.

Trojica najboljih Hrvoje Lovrić, Mirko Bjelajac i Leopold Gabrijel zastupaju boje svoga Kluba u Sarajevu sa 9 vlastitih konstrukcija.

Nije li ovo ujedno i najbolja propaganda za omasovljenje Aero Kluba?

(P)

Nove pijačne takse

Prema rješenju koje su donijela oba vijeća Narodnog odbora, izmjenice se takse za prodaju poljoprivrednih, stočnih i drugih proizvoda na gradskoj pijaci. Kao što je poznato, svaki prodavač — privredna organizacija ili pojedinaac — uplaćuje izvjesnu taksu za korištenje pljačnog prostora, iz čega se podmiruje jedan dio troškova oko održavanja pijace. U rješenju su smanjene takse za prodaju jaja, mliječnih proizvoda, voća i povrća, a povećan je takseni iznos za alkoholna pića i neke vrste stoke. Tako, na primjer, za debele svinje prodavač će uplatiti taksu od 100 dinara, za rakiju 10% od prodajne cijene itd. Pijačna taksa za debele svinje povećana je radi toga što su porasle cijene svinja-

ma. Sredstva od ubranih taksa upotrijebiće se za održavanje pljačnog prostora i uređaja na pijaci.

Rodila dijete na ulici

U utorak, 22. marta prije podne, desio se u ulici Braće Pavlića nesvakidašnji slučaj. Stana Malkić, domaćica iz Banje Luke, bila je pred porođajem četvrtog djeteta. Kako je osjećala bolove, nadala se porođaju i uputila prema Porodištu u Bolnici. Međutim, nije uspjela da stigne do Bolnice. Bolovi su se pojačali i ona se zauzavila pod jednim kestenom gdje je uskoro rodila muško dijete.

Ubrzo je, zajedno sa djetetom, prenesena u porodilište gdje joj je ukazana njega i ljekarska pomoć.

„Tehnički viškovi“ na štetu potrošača

Obilaskom pojedinih ugostiteljskih radnji nailazili smo na razne nepravilnosti. Navešćemo samo nekoliko primjera. Ugostiteljska radnja »27. juli« prodavala je rakiju za pet stepeni blažu nego što je bila deklarirana po fakturi; ugostiteljska radnja »Nova varoš« za 4,8 stepeni, bife »Palas« za 1,8 stepeni, itd.

Na prvi pogled ovo ne izgleda strašno, ali kada se analizira onda je bogami prilično »strašno«. Jedan litar rakije u maloprodaji staje 300 dinara i kada pretvorimo jačinu u hektolitarske stepene onda izlazi da tri do četiri smanjena stepena, na sto litara rakije, znači da prodavcima ostaje devet do deset litara. A to je 2.700 do 3.000 dinara. Dešavalo se i to da, naprimjer, rakija u priručnim magacinima po snazi tačno odgovara fakturisanim stepenima, a u šanku je za nekoliko stepeni blaža...

Slično je i sa »špricerima«. Pretpostavimo da litar vina staje 180 dinara. U jedan »špricer« normalno bi bilo da se sipa dva dijela vina, a jedan soda-vode. Ali to je rijetkost. Obično se toči pola i pola, to jest dva dijela soda-vode, a jedan dio vina. Pošto litar soda-vode staje 30 dinara, a deci vina 18 dinara, onda bi »špricer« trebalo da staje po 21 a ne po 30 do 34 dinara.

Na ovaj način stvaraju se tačkovani »tehnički viškovi« koji se zvanično nigdje ne iskazuju.

Ako bi se izvršila inventura, »tehnički višak« se nigdje ne bi pokazao jer poslovođe svakodnevno »uštimavaju« zalihne robe. »Tehnički višak« se stvara i na taj način, što se čaše i flaše ne pune do određene mjere. Sve ovo pretstavlja zakidanje od potrošača.

Na suzbijanju ovakve nedostojne trgovine, najbliži saradnici kontrolnih organa treba da budu sami potrošači.

P. J.

U posljednjem trenutku izbjegnuta nesreća

Na dan 15. marta desio se ovaj slučaj: Oko 15 časova autobus koji saobraća za Gornji Šeher, kod tzv. »Poljokanovog parka«, naišao je na grupu djece koja su igrala fudbal sa »krpenjačom«. Na signal vozača, Avde Krujića, većina djece se uklonila. Ali troje od njih poletjelo je za loplom pravo pod točkove autobusa. Nesreća je izbjegnuta u posljednjem trenutku samo zahvaljujući prisebnosti vozača.

Primjer Avde Krujića svakako je za pohvalu, ali slučaj bi trebalo da bude i posljednja opomena roditeljima ovog kraja. Jer do puta od »Milicijske stanice« pa gotovo do samog Gornjeg Šehera prije liči na dječije igralište nego na prometnu ulicu.

Ž. Babić

Biće dozvoljena prodaja polovnih i starih stvari na gradskoj pijaci

Savjet za komunalne poslove priprema predlog Narodnom odboru grada da se donese rješenje o dozvoli za prodaju polovnih i starih stvari na gradskoj pijaci. Prodaja ovih stvari od strane pojedinaca dozvoljena je određenog

sećmičnog dana u mnogim gradovima pa je opravdano da se dozvoli i u Banjoj Luci s tim što će prodavaoci polovnih i starih predmeta uplaćivati izvjesnu taksu Tržnoj upravi. Na taj način prestaće i preprodaja po stanovima, meštarenje starih stvarima itd. Predviđa se da će Narodni odbor uskoro donijeti ovakvo rješenje jer je već postignuta saglasnost.

GRIPA SE U BANJOJ LUCI NE ŠIRI DALJE

Čim je u Banjoj Luci primjećena pojava gripe u gradu je uspostavljena služba kontrole oboljenja. Naime, svaki slučaj prijavljen je Epidemiološkoj stanici. Prema tim podacima za posljednjih sedam dana prijavljeno je preko 1.200 oboljenja. Od toga broja preko 200 su djeca iz osnovnih škola, a oko 900 radnici i službenici. Pošto se smatralo da djeca u školama oboljevaju od svojih drugova, jedno vrijeme se govorilo o potrebi zatvaranja škola. Međutim, na sastanku direktora škola i odgovornih ljekara, došlo se do zaključka da škole ne treba zatvarati jer gripa postepeno prestaje da se širi. Jedino je ostalo sporno pitanje Osmogodišnje škole u Gornjem Šeheru iz koje boluje veći broj djece.

PAZNJA ZA ŽENE!

Posjetite novo otvoreni KOZMETIČKI SALON »DIANA« Banja Luka Titova 71/II koji uspješno i stručno vrši masažu i individualnu njegu lica i tijela. Uspješno, po najsvršenijoj metodi, hormonskim i voćnim preparatima odstranjuje fleke, pjege i nabore sa lica.

1-4

LJEKAR, samac traži namještenu sobu. Ponude kod šefa računovodstva Gradske poliklinike III u Redakciji lista.

PRODAJE se kompletan namještaj za trgovačku radnju specerajskom i kolonijalnom robom. Namještaj je u očuvanom stanju. Cijena umjerena. Interesenti neka se obrate Tvornici obuće »Bosna« Banja Luka.

1-2

PRODAJE SE radio Blaupunkt na bateriju prvoklasan - pet cijevi - ispravan. Hidrofor ispravan komplet sa kotlom, automatom i cijevima prodaje A. Burda, Muhurdarevića 21.

TVORNICA STROJEVA I LIVNICA ČELIKA

„JELŠINGRAD“

RASPISUJE

KONKURS

ZA SLEDEĆE SLUŽBENIKE:

Dva mašinska inženjera ili tehničara za dužnost glavnog postupara i glavnog normirca,

Dva administrativna službenika za dužnost referenta Higijensko - tehničke zaštite rada i referenta za vođenje arhive.

Pismene ili usmene prijave prima sekretarijat preduzeća.

Plata po Tarifnom pravilniku.

Izvodi predloga Društvenog plana grada Banje Luke

Razvitak privrede na području grada Banje Luke u 1955 godini

Predviđeni privredni razvoj na području grada polazi od sljedećeg:

- 1) dostignutog nivoa razvoja privrede u 1954 god.
- 2) daljeg povećanja industrijske proizvodnje, saobraćaja, prometa i usluga.
- 3) očekivanja normalno rodne godine.
- 4) povećanje novčanih sredstava u fondovima za pomoć poljoprivredi, radi razvika ove oblasti i mjera koje se na području FNRJ preduzimaju u cilju povećanja poljoprivredne proizvodnje.
- 5) u vezi sa napred iznetim predviđa se povećanje potrošnje stanovništva iz povećanih prihoda, uz daljnju primjenu mjera za sređivanje tržišta i usklađivanje robno-novčanih odnosa.

Obzirom na ovakve smjernice i predviđanja očekuje se u 1955 godini ovako kretanje u privredi grada u pogledu fizičkog obima:

	Indeksi fizičkog obima		
	1954	1955	1955
Oblast privrede	1953	1953	1954
Industrija	111	122	110
Poljoprivreda	75	100	133
Građevinarstvo	112	122	109
Saobraćaj	108	111	113
Trgovina	110	122	111
Ugostiteljstvo	110	122	111
Zanatstvo	108	119	110
Ukupno privreda	111	122	110

Glava I

INDUSTRIJA I RUDARSTVO

Daljnji razvoj industrije i rudarstva na području grada obezbjeđuje se:

- a) postignutim nivoom u 1954 godini,
- b) boljim i potpunijim korišćenjem kapaciteta uz primjenu boljeg režima amortizacije u vidu proširenja njenog korišćenja,

c) uvođenjem načina plaćanja po učinku rada. Dostignuto ostvarenje industrijske proizvodnje u 1954 godini i predviđanje za 1955 godinu pokazuje da će industrija na području grada porasti za 10%.

Po granama ovo daje sljedeću sliku: (bez vojne industrije)

Grana industrije	1954	1955	1955
111 — Proizvodnja i raspodjela elektr. energije	150	160	107
112 — Proizvodnja uglja	139	154	110
117 — Metalna industrija	106	110	104
122 — Drvena industrija	115	120	104
125 — Industrija kože i obuće	103	106	103
127 — Prehranbena industrija	108	120	111
128 — Grafička industrija	122	130	107
129 — Industrija duhana	117	120	102
Ukupno industrija	111	122	110

	Indeksi fizičkog obima		
	1954	1955	1955
1953	1953	1954	
150	160	107	
139	154	110	
106	110	104	
115	120	104	
103	106	103	
108	120	111	
122	130	107	
117	120	102	
111	122	110	

111 — Proizvodnja i raspodjela elektr. energije

Predviđa se povećanje u proizvodnji, naročito u povećanoj dobi od HE »Una«, kao i u pogledu smanjenja gubitaka opravkom električne mreže, koja je u posljednje vrijeme pokazala znatnu slabost, jer je vrlo stara i nije do sada temeljito rekonstruirana. Na rekonstrukciju i obnovu električne mreže Električno preduzeće i drugi pozvani faktori treba da poklone ozbiljnu pažnju, jer to može nanijeti znatne štete i učiniti uzaludnim napore drugih kolektiva koji su pla-

	Indeksi fizičkog obima		
	1954	1955	1955
1953	1953	1954	
150	160	107	

nirati povećanje proizvodnje, a uslijed smetnje u prenosu električne energije radi slabe mreže neće ga moći ostvariti. Osim toga, ukoliko se ne izvrši rekonstrukcija električne mreže, neće se moći povećanje dobave energije staviti potrošačima na raspolaganje. Radi toga se potreba rekonstrukcije mreže i problem trafostanica kod ove grane industrije stavlja u prvi plan.

112 — Proizvodnja uglja

U ovoj grani ide se dalje u povećanju proizvodnje. Od ostvarenih 55.000 tona uglja u 1954 godini, predviđa se ostvarenje 60.000 tona u 1955 godini. Ovo će od kolektiva Rudnika uglja zahtijevati naročito zalaganje i napore, obzirom da se Rudnik u 1955 godini pored ostalog orijentise i na iskorišćavanje već zatvorenih radilišta, koja ranije uslijed nestručnog rukovodstva i kampanjskog rada nisu bila do kraja iskorišćena.

	Indeksi fizičkog obima		
	1954	1955	1955
1953	1953	1954	
139	154	110	

Rudnik uglja nema još za dugo rezervi u uglju, i ona ležišta koja ima, mora ekonomično obrađivati, vodeći računa o uštedi grade i drugog materijala i o proizvodnji što je moguće boljeg kvaliteta uglja sa što manje prašine, a što više komadnih asortimana.

Formiranje fonda za izgradnju stanova u rudarstvu koji je znatan, pomoći će preduzeću u rješavanju kadrovskih problema.

117 — Metalna industrija

Preduzeće »Jelšingrad«, kao nosilac proizvodnje u ovoj grani nastavlja sa osvajanjem novih tipova mašina i uređaja, iako su naročito u ljevaonici uslovi za rad vrlo teški uslijed zastarjelosti uređaja i slabe mehanizacije. Potrebno je što prije omogućiti završa-

122 — Drvena industrija

U ovoj grani pokazuje se daljnje povećanje proizvodnje kako na bazi lišičara, tako i četinjara. U ovoj godini povoljniji su uslovi za obezbjeđenje četinjarske oblovine, koje ovoj grani, čiji je nosilac PDI »Vrbas« osigurava izvršenje postavljenog plana.

Uslijed već dosad iskorišćenih i nedovoljnih drvnih masa u područjima koja gravitiraju Banjoj Luci, kao i deficitarnosti četinjara, preduzeće »Vrbas« pristupa preorijentaciji na finalnu preradu drveta u ci-

125 — Industrija kože i obuće

Tvornica kože orijentisaće se sasvim na izradu gornje kože (kravine raznih vrsta) i predviđa daljnje poboljšanje kvaliteta i proširenje proizvodnje.

Tvornica obuće ulazi u 1955 godinu sredenija (u 1954 godini se je riješila nekurentne robe), povećava proizvodnju po količini i proširuje asortiman.

Oba preduzeća su u stvari razvijeniji zanatski

127 — Prehrambena industrija

Preduzeće »Vitaminska« predviđa povećanje proizvodnje naročito polufabrikate za izvoz, uz uslov da preduzeće bolje organizuje otkup voća i šumskih plodova na terenu, čime se očekuju i bolji finansijski rezultati.

Preduzeće radi na izradi programa za dovršenje

128 — Grafička industrija

Radi povećanih potreba, štamparija »Glas« predviđa povećanje proizvodnje i štamparskih usluga. Postoji potreba za još većim obimom ovih usluga u

129 — Industrija duhana

Tvornica duhana povećava proizvodnju po količini, koristeći prošlogodišnja iskustva o ocjeni kvaliteta duhana. Sortiranje duhana, kao jedan od izvora ušteda je stručnije. Tvornica također ima potrebe za izvjesnim mašinama iz uvoza, jer joj je jedan dio postrojenja zastarjeo. U 1955 godini preduzeće preduzima potrebne mjere da što više smanji prekide u

Indeksi fizičkog obima

1954	1955	1955
1953	1953	1954
106	110	104

vanje rekonstrukcije ovog preduzeća, pa bi trebalo otpočeti sa realizacijom već izrađenih i odobrenih programa u cilju pretvaranja ovog preduzeća u modernu fabriku mašina.

Indeksi fizičkog obima

1954	1955	1955
1953	1953	1954
115	120	104

lju potpunog iskorišćavanja sirovina i obezbjeđenja preduzeća za duži rad. U tome pravcu preduzeće je u potpunosti ispitalo svoja eksploataciona područja sa svim potrebnim projektima i programima, a u 1955 godini pristupilo je izradi programa za Pilanu u Banjoj Luci, u čijem sklopu se rješava finalna prerada. Prvi korak u ovoj preorijentaciji je pripajanje u 1955 godini Prve banjalučke tvornice pokućstva i puštanje u pogon novog kapaciteta proizvodnje parketa.

Indeksi fizičkog obima

1954	1955	1955
1953	1953	1954
103	106	103

kombinati i nedostatak mašina nadoknađuju ogromnim naporom radnih kolektiva, što se dugo ne može održati. Ovo naročito važi za Tvornicu obuće. Radi toga je potrebno čim prije pristupiti sukcesivnom sprovođenju — realizaciji odobrenih investicionih programa.

Indeksi fizičkog obima

1954	1955	1955
1953	1953	1954
108	120	111

fabrike i kompletiranje opreme, što će dovesti do novog povećanja proizvodnje.

Pivovara dobiva novu betonsku ležnu burad, kojom zamjenjuje staru hrastovu i tako osigurava planiranu proizvodnju.

Indeksi fizičkog obima

1954	1955	1955
1953	1953	1954
122	130	107

gradu i okolini, ali potrebe nije moguće u potpunosti podmiriti, jer preduzeću nedostaje još jedan slagali stroj, čime bi se proizvodnja mogla udvostručiti.

Indeksi fizičkog obima

1954	1955	1955
1953	1953	1954
117	120	102

radu proizvodnih mašina, gdje je izvor velikih mogućnosti.

Preduzeće će u ovoj godini izaći sa nekim novim vrstama cigareta na bazi praćenja želja i ukusa potrošača, pridržavajući se uobičajenog kvaliteta proizvodnje.

Glava II.

POLJOPRIVREDA

Indeksi fizičkog obima		
1954	1955	1955
1953	1953	1954
75	100	133

Očekuje se normalno rodna godina, a s tim u vezi povećana poljoprivredna proizvodnja i izvjesno sniženje cijena. Osnivanjem gradskog fonda za unapređenje poljoprivrede moći će se odvojiti veća novčana sredstva nego do sada za unapređenje ove oblasti. Borba protiv voćnih i biljnih štetočina i druge

agrotehničke mjere treba da budu stalni i planski, a ne povremeni i kampanjski zadaci koji će dovesti do povećanja poljoprivredne proizvodnje.

Ove godine treba pristupiti izradi jednog perspektivnog programa razvoja poljoprivrede na području grada koji će orijentisati razvitak na intenzivnu poljoprivrednu proizvodnju, jer za to postoje povoljni uslovi. Na padinama oko Banja Luke treba ići na zasađivanje plemenitog voća i vinograda, čime će se povećati proizvodnja i količine koje se mogu ponuditi potrošačima grada.

Glava III.

GRADEVINARSTVO

Indeksi fizičkog obima		
1954	1955	1955
1953	1953	1954
112	122	109

Ova oblast privrede na našem području ima za nekoliko godina osiguranu znatnu vrijednost radova, jer se znatni industrijski i drugi kapaciteti izgrađuju na području grada i buduće banjalučke komune (Ce-

luloza, ostala privreda, stanbene zgrade itd.). Ove godine se predviđa povećanje privatne inicijative za izgradnju stambenih zgrada, jer su uslovi za dobivanje zajmova povoljni. Narodni odbor grada će ovu inicijativu pomoći dodjeljivanjem zemljišta i obezbjeđenjem besplatnih projekata. Tako isto NOG će pomoći izgradnju stanova na zadružnoj osnovi.

Predviđa se porast produktivnosti rada obzirom na način plaćanja po učinku.

Glava IV.

SAOBRAĆAJ

Indeksi fizičkog obima		
1954	1955	1955
1953	1953	1954
108	111	113

Saobraćaj predviđa povećanje obima prevoza robe i putnika, zašto će se morati poduzeti najozbiljnije mjere za osposobljenje voznog parka. Preduzeće »Auto-

prevoz» kao osnovni nosilac planskog zadatka u ovoj oblasti ostvarilo je plan prevoza robe u 1954 godini sa 88%, a plan prevoza putnika sa 137%, što u prosjeku ipak pretstavlja premašenje. Međutim u daljem radu preduzeću se postavljaju ozbiljni zadaci naročito u pogledu blagovremene opravke vozila i dotrajalog voznog parka.

Glava V.

TRGOVINA I UGOSTITELJSTVO

a) TRGOVINA

Indeksi fizičkog obima		
1954	1955	1955
1953	1953	1954
110	122	111

Za trgovinu se u 1955 godini predviđa daljnji porast obima prometa, što se obezbjeđuje predviđenim porastom proizvodnje robe za široku potrošnju. Organizacione mjere koje su provedene u ovoj oblasti privrede (reorganizacija, formiranje fonda plata u procentu od prometa) djelovaće i dalje u pozitivnom smislu. Povećanje rezervnog fonda u nekim vrstama trgovine doveste do blagovremene intervencije u slučaju potrebe, a povećanje investicionog fonda treba

da obezbjedi unapređenje u trgovini. Radi korisnije upotrebe fondova u cilju renoviranja i uopšte poboljšanja uslova bilo bi potrebno da se jedan dio investicionih fondova centralizuje.

Trgovina poljoprivrednim proizvodima predstavlja i dalje problem u pogledu snabdjevenosti, izgleda objekata i kadra. U cilju boljeg snabdjevanja stanovništva poljoprivrednim proizvodima, sredstva centralnog fonda treba da pomognu u ublažavanju ovog problema.

U pogledu kadra, u 1955 godini će se morati zaštititi pitanje osposobljavanja trgovinskog kadra kroz večernje i druge škole.

b) UGOSTITELJSTVO

Indeksi fizičkog obima		
1954	1955	1955
1953	1953	1954
110	122	111

Predviđanja u ugostiteljstvu uporedna su sa trgovinom, obzirom da se predviđaju povećani kupovni fondovi. Očekuje se, kako je i u planu predviđeno, potpuna rentabilnost ugostiteljskih objekata, naročito

hotelskih kapaciteta, što pred radničko samoupravljanje u ugostiteljstvu i druge organe postavlja odgovarajuće zadatke.

Pred Trgovinsko-ugostiteljsku komoru postavlja se zadatak da kompleksnije i svestranije zahvata probleme trgovine i ugostiteljstva i da daje prijedloge za njihovo rješavanje, u cilju otklanjanja niza nedostataka u oblasti prometa robe i ugostiteljskih usluga.

Glava VI.

ZANATSTVO

Indeksi fizičkog obima		
1954	1955	1955
1953	1953	1954
108	119	110

Predviđa se dalji razvoj i napredak zanatstva opštredruštvenog i zadružnog sektora (preduzeća »Instalater«, »Usluga«, »Pliva«, »Jadranka«, Krojačko

preduzeće i dr., kao i Limarska zadruka »Metalac«). Kod privatnog zanatstva predviđa se nivo usluga isti koji je ostvaren u 1954 godini, kao i sprovođenje u život instrumenata predviđenih saveznim društvenim planom za 1955 godinu u pogledu izjednačenja u obavezama prema društvenoj zajednici privatnog zanatstva sa ostalim sektorima.

Oskudica u sitnim zanatskim uslugama predstavlja problem na kome treba da radi Sreska zanatska komor uz pomoć drugih organa.

U ovoj godini biće proučeno pitanje cjelokupnog zanatstva na području grada, u kom smislu se radi program i analiza razvitka ove oblasti privrede.

Glava VII.

TRŽIŠTE I POTROŠNJA STANOVNIŠTVA

Prema saveznom i republičkom Društvenom planu, u 1955 godini se predviđaju cijene koje su se formirale u 1954 godini i to kod industrijskih proizvoda na bazi II. polugodišta, a kod poljoprivrednih proizvoda na bazi prosjeka za 1954 godinu.

Predviđa se da će se u 1955 godini fondovi industrijske robe za široku potrošnju povećati za oko 15% u odnosu na 1954 godinu.

Predviđa se na području grada povećanje fonda

plata za 16% od izvršenja 1954 godine, zbog porasta broja zaposlenih i zbog porasta nivoa prosječnih plata, do koga će doći zbog očekivanog porasta produktivnosti rada.

Na osnovu gornjeg očekuje se da će prihodi stanovništva porasti za 13% od ostvarenja u 1954 godini. Kupovni fond koji će biti povećan kao posljedica povećanih prihoda, biće apsorbovan kroz povećani robni promet, a manjim dijelom kroz seljačku pijacu.

Glava VIII.

ZAPOSLENOST

U 1955 godini predviđa se na području grada povećanje zaposlenosti za 8%, što predstavlja zaposlenje oko 600 novih radnika. Budući da povećanje predviđene privredne aktivnosti iznosi oko 11%, to

se predviđa da će produktivnost rada porasti, naročito radi pravilne primjene novog načina plaćanja.

U 1955 godini preduzeće se daljni napori za uposlenje još neuposlene radne snage.

Glava IX.

INVESTICIJE

Na području grada u 1955 godini predviđa se investiciona izgradnja iz slijedećih izvora finansiranja:

- a) opšti investicioni fond
- b) fond za unapređenje poljoprivrede
- c) republički fond za stanbenu izgradnju
- d) gradski fond za stanbenu izgradnju
- e) lokalni investicioni fond
- f) amortizacioni fond preduzeća

- g) vlastita sredstva privrednih organizacija
 - sredstva na samostalnom raspolaganju
 - investicioni fondovi

- h) bankovna sredstva — zajmovi
- i) stanbeni fond Rudnika uglja
- j) sredstva DOZ-a.

Slijedeća tabela pokazuje predviđeni obim investicionih radova na području grada:

NOG-a BANJA LUKA

PREGLED INVESTICIONE IZGRADNJE NA PODRUČJU GRADA BANJE LUKE

— PLAN ZA 1955 GODINU —

(u mil. dinara)

Izvori finansiranja	UKUPNO			Kapitalna izgradnja			Društveni standard		
	Svega	Grad. radovi	Oprema i ostalo	Svega	Grad. radovi	Oprema i ostalo	Svega	Grad. radovi	Oprema i ostalo
1) Savezni kreditni fond	582,9	153,2	429,7	582,9	153,2	429,7			
2) Republički kreditni fond	200,0	165,0	35,0	200,0	165,0	35,0			
3) Lokalni kreditni fond	57,6	36,0	21,6	57,6	36,0	21,6			
4) Dotacije NRBiH									
5) Sredstva NOG-a									
6) Vlastita sred. priv. organ.	132,8	78,7	54,1	132,8	78,7	54,1			
7) Bankovna sred. — zajmovi	30,0	30,0					30,0	30,0	
8) Sredstva DOZ-a									
9) Stanb. fond Rudnika uglja	5,9	5,9					5,9	5,9	
10) Amortizacioni fond	158,4	11,0	147,4	158,4	11,0	147,4			
11) Stanbeni fond NRBiH									
12) Stanbeni fond NOG-a	30,0	30,0					30,0	30,0	
13) Fond za unapred. poljopr.									
Ukupno	1.197,6	562,9	714,8	1.131,7	443,9	687,8	65,9	65,9	

Glava X.

UKUPAN DRUŠTVENI PROIZVOD, NACIONALNI DOHODAK I NJIHOVA RASPODJELA

Obzirom na dosadani razvoj privrede i predviđanje za 1955 godinu, na području grada Banja Luke očekuje se povećanje ukupnog društvenog proizvoda za 13% u odnosu na 1954 godinu. Indeksi kretanja društvenog proizvoda su slijedeći:

	1954	1955	1955
	1953	1953	1954
Cjelokupna privreda grada (bez vojne ind.)	118	133	113

Kretanje ukupnog društvenog proizvoda po stanovniku izgleda:

	1954	1955	1955
	1953	1953	1954
Ukupan društveni proizvod — indeks	118	133	113
Stanovništvo — indeks	102,4	104,9	102,4
Društveni proizvod po stanovništvu — indeks	114,8	126,9	110,3

Nacionalni dohodak prikazan u tekućim cijenama 1953, 1954 i 1955 godine predviđa se da će iznositi u milionima dinara (uz uporedbu iste privrede koja se je na području grada nalazila u društvenom planu NOG-a za 1953 godinu):

	1953	1954	1955
		o c j e n a	
Ukupan društveni proizvod	2.917	3.444	3.881
Amortizacija	320	319	311
Nacionalni dohodak	2.597	3.125	3.570

Kretanje strukture nacionalnog dohotka uz uporedbu iste privrede kao u prethodnom dijelu je slijedeće:

	1953		1954		1955	
	Iznos	%	Iznos	%	Iznos	%
Nacionalni dohodak	2.597	100	3.125	100	3.570	100
Fond plata	788	30	858	28	988	27,5
Višak rada	1.809	70	2.267	72	2.582	72,5

Smanjenje učešća fonda plata u strukturi nacionalnog dohotka znak je povećanja produktivnosti rada, koji se očekuje u 1955 godini.

Kretanje ukupnih sredstava na području grada (saveznih, republičkih, NOG-a, privrednih organizacija, socijalnog osiguranja) po godinama je slijedeće:

	1954	1955	1955
	o c j e n a	plan	1954
	2.675	3.066	114,6

(u mil. din.)

Kretanje prihoda Narodnog odbora grada i privrednih organizacija je slijedeće:

	1954		1955	
	o c j e n a	plan	plan	1954
Ukupni budžetski prihodi, sredstva privrednih organizacija i dotacija	645.219	641.929	99,5	
Prihodi fonda NOG-a za stanbeno-komunalnu izgradnju u 1954 godini	84.789			
Svega	730.008			

(u hilj. din.)

Kretanje rashoda Narodnog odbora grada, uključivši i dio privrednih organizacija na samostalnom raspolaganju, kao i obaveze po konjunktornoj dobiti i učešće NRBiH u prihodima grada je slijedeće:

	1954	1955	1955
	o c j e n a	plan	1954
Budžetski rashodi	398.232	467.694	unutra 3% stanb. fonda
Budžetske investicije	83.561	—	
Investicije iz fonda za stanbeno-komunalnu izgradnju Narodnog odbora grada	84.789	—	
Obaveze po konjunktornoj dobiti i učešće Narodnog odbora grada u prihodima grada	115.000	93.971	
Dio na samostalnom raspolaganju privrednih organizacija	79.426	63.038	
10% dopunskog poreza na dohodak od poljoprivrede za fond za unapređenje poljoprivrede	—	662	
Dio dobiti građ. pred. za unos u stanbeni fond Narodnog odbora grada	—	7.278	
Kamata na osnovna sred. kom., zanat. i ugost. preduzeća i radnji za unos u lokalni kreditni fond (i anuiteti)	—	9.286	
Ukupno	761.088	641.929	84,3

Manjak od 31.000 hilj. u odnosu na prihode i rashode u 1954 godini pokriven je zajmom NRBiH. Dio na samostalnom raspolaganju privrednih organizacija u iznosu od 79.426 pretstavlja umanjenu visinu ovih sredstava za dio koji su privredne organizacije unijele u samostalno raspolaganje na bazi premasene (konjunkturane) dobiti.

Propisi o ekonomskim instrumentima i mjerama za ostvarenje plana

Glava XI.

Radi usmjeravanja razvoja privrede na području grada u 1955 godini u okviru smjernica i zadataka postavljenih saveznim i republičkim Društvenim planom i drugim dijelom ovog plana, državni organi, ustanove, narodna banka, društvene i privredne orga-

nizacije dužne su da se pridržavaju pored instrumenata i mjera predviđenih u saveznom i republičkom Društvenom planu za 1955 godinu, još i propisa o ekonomskim instrumentima i mjerama predviđenim u ovom dijelu plana, ukoliko se na njih odnose.

Glava XII.

AMORTIZACIJA

za zanatska, ugostiteljska i komunalna preduzeća i radnje

Stope amortizacije za zanatska, ugostiteljska i komunalna preduzeća i radnje određuju se u visini stopa određenih saveznim propisima.

Izuzetak od ovoga čine hoteli »Palas« i »Bosna«,

kojima se za građevinske objekte određuje 50% od amortizacije predviđene saveznim propisima.

Komunalno preduzeće u predlogu ovog Društvenog plana je Preduzeće za parkove, nasade i zelenilo.

Glava XIII.

KAMATE NA OSNOVNA SREDSTVA

za zanatstvo, ugostiteljstvo i komunalnu djelatnost

Kamatna stopa za osnovna sredstva, kod zanatskih, ugostiteljskih i komunalnih preduzeća i radnji određuje se u visini stope propisane saveznim propisima.

Izuzetak od ovoga čine hoteli »Palas« i »Bosna«

koji se oslobadaju od kamata na osnovna sredstva za građevinske objekte.

Sredstva koja potiču od kamata na osnovna sredstva po odredbama ove glave unose se u investicioni fond NOG-a.

Glava XIV.

REZERVNI FOND

Određuje se u visini 2% od prosječno korištenih obrtnih sredstava posljednje 3 godine.

Izuzetak od ovoga čine:

- trgovinska preduzeća na veliko u visini od 4% od prosječno korištenih obrtnih sredstava,
- Zemljoradnička zadruga u visini od 5% od

prosječno korištenih obrtnih sredstava u posljednje 3 godine.

Privredne organizacije koje ne koriste kredit za obrtna sredstva kod Narodne banke formiraju rezervni fond u visini od 1% od ukupnog prihoda.

Glava XV.

INVESTICIONI FOND

Investicioni fond za privredne organizacije iz oblasti trgovine i ugostiteljstva određuje se kako slijedi:

- kod trgovinskih preduzeća i radnji (osim trgovine poljoprivrednim proizvodima) u visini 0,3% od ostvarenog prometa,
- za trgovinu poljoprivrednim proizvodima u

visini 0,5% od prometa,

— kod ugostiteljskih preduzeća i radnji u visini 0,5% od prometa.

Osniva se centralni investicioni fond za razvoj trgovine, koji svoja sredstva formira ulozima iz prethodnih stavova.

Glava XVI.

FOND PLATA

za trgovinu i ugostiteljstvo

Fond plata za trgovinu i ugostiteljstvo određuje se u procentu od prometa robe, odnosno ugostiteljskih usluga. Visina ovog procenta iznosi:

Trgovina na veliko

1) Angropromet	0,8	8) Građa	2,6	16) Bosnasjeme	3,1
2) Kolonijal	0,8	9) Sirovina	7,0	17) Plug	4,5
3) Metal	0,8	10) Ogrev	3,8	18) Kožar	4,7
4) Bosnapromet	2,5	11) Duvan	1,3	19) Crevar	4,7
5) Bosnaplod	5,9	12) Žitopromet	3,6	20) Koteks	3,2
6) Velepromet	0,9	13) Kovina	1,0	21) Zadr. trgovina	2,1
7) Veletrgovina	0,6	14) Jugopetrol	1,5	22) Bosna-coop	3,8
		15) Zem. proizvod			

Ostatak poslije primjene gornje skale raspoređuje se Odlukom radničkog savjeta privredne organizacije u fondove preduzeća odnosno radnje (investicioni i rezervni fond), vodeći računa o stanju tih fondova i o potrebama privredne organizacije sa investicijama.

Preduzeća koja u svom sastavu imaju trgovinske i ugostiteljske radnje, gdje su radnje samostalne u nabavi i prodaji robe, upotrebiće za plate cijeli iznos dobiven primjenom određenog procenta na masu dotacije koju ova preduzeća primaju od radnji za vršenje usluga u pogledu knjigovodstva, izvještajne službe, administracije i organizacione pomoći.

Glava XVII.

PROPISI O VISINI DNEVNICA I TERENSKIH DODATAKA KOJA TERETI MATERIJALNE TROŠKOVE

Odobrava se da se na ime dnevnica i terenskih dodataka mogu u 1955 godini najviše utrošiti sljedeći iznosi koji će teretiti materijalne troškove:

INDUSTRIJA

Električno preduzeće	do	600.000	din.
Rudnik uglja	"	250.000	"
»Jelšingrad«	"	1.600.000	"
»Rudi Čajavec«	"	2.300.000	"
PDI »Vrbas«	"	4.000.000	"
Pilana »Gornji Šeher«	"	20.000	"
Tvornica kože	"	400.000	"
Tvornica obuće	"	1.100.000	"
»Vitaminska«	"	2.120.000	"
Pivovara	"	80.000	"
Tvornica duhana	"	1.000.000	"
Štamparija »Glas«	"	80.000	"

GRADEVINARSTVO

»Projekt«	do	160.000	din.
»Krajina«	"	27.000.000	" (za sva gradil.)
»Pavao Radan«	"	11.000.000	" (za sva gradil.)

SAOBRAĆAJ

»Autoprevoz«	do	3.000.000	din.
Sresko transportno preduzeće	"	30.000	"
Održavanje pruge	"	2.600.000	"
Opravka kola i lokomotiva	"	400.000	"
Prevoznik	"	30.000	"

TRGOVINA NA VELIKO

Bosnapromet	do	690.000	din.
Metal	"	750.000	"
Angropromet	"	400.000	"
Kolonijal	"	100.000	"
Bosnaplod	"	2.000.000	"
Velepromet	"	65.000	"
Grada	"	400.000	"
Ogrjev	"	400.000	"
Sirovina	"	600.000	"
Duvan	"	80.000	"
Žitopromet	"	550.000	"
Kovina	"	500.000	"
Zadružna trgovina	"	400.000	"

TRGOVINA NA MALO

Narodni magazin	do	60.000	din.
Robna kuća	"	60.000	"
Modni magazin	"	40.000	"
Tkanina	"	40.000	"
Tekstil	"	40.000	"
Uzor	"	40.000	"
Drina	"	10.000	"
Povrće	"	10.000	"
Kruška	"	6.000	"
Tehnometal	"	80.000	"
Zanatsko nabav. prod. zadruga	"	50.000	"
Preduzeće »Napred«	"	50.000	"
" »Prehrana«	"	50.000	"
" »Progres«	"	50.000	"
" »Merkur«	"	70.000	"
" »Trgopromet«	"	70.000	"
Zemljoradnička zadruga	"	30.000	"

UGOSTITELJSTVO

Kozara	do	20.000	din.
Beograd	"	20.000	"
Vojno ugostiteljsko preduzeće	"	35.000	"
Zora	"	20.000	"
Hotel Bosna	"	100.000	"
Hotel Palas	"	100.000	"
Putnik	"	400.000	"
Central	"	60.000	"
Ponir	"	60.000	"

ZANATSTVO

Instalater	do	7.500.000	din. (za sva radil.)
Pliva	"	400.000	"
Autoremont	"	100.000	"
Autoserviz	"	40.000	"
Krojačko preduzeće	"	70.000	"
Jadranka	"	400.000	"
Gumirad	"	30.000	"
Vojno zanatsko preduzeće	"	200.000	"
Zanatska radnja za proizvodnju bezalkoholnih pića	"	10.000	"
Optičarska radiona	"	10.000	"
Radiomehanička radiona	"	20.000	"
»Usluga«	"	400.000	"
Pekar	"	20.000	"
Mesar	"	120.000	"
Mesopromet	"	120.000	"
Metalac	"	280.000	"

OSTALA PREDUZEĆA

Preduzeće za parkove, nasade i zelenilo	do	300.000	din.
Kino »Kozara« i »Palas«	"	30.000	"

Glava XVIII.

RASPODJELA DOBITI

Dobit koju ostvari privredna organizacija (osim trgovine i ugostiteljstva) po odbitku poreza na dobit (gdje je porez po saveznom društvenom planu predviđen) i obaveza iz dobiti predviđenih saveznom, republičkim i društvenim planom NOG-a, kao i drugim propisima, raspodjeljuje se između Narodnog odbora grada i privredne organizacije u odnosu 89%:11%.

Izuzetak od ovog čine one grane i oblasti privrede, kojima je saveznih propisima određen drugi odnos raspodjele. Takove privredne organizacije postupiće u raspodjeli dobiti sa Narodnim odborom grada držeći se saveznih propisa.

Gradevinska preduzeća izdvajaju na ime dobiti sjedišta preduzeća 20% od dobiti gradilišta, koja posluju van sjedišta preduzeća. Dalja raspodjela dobiti istovjetna je kao u stavu prvom ove Glave, s tim što u pogledu odvajanja sredstava za stanbenu izgradnju (koja ostaju poslije oporezivanja, izdvajanja obaveza iz dobiti i dijela na samostalnom raspolaganju) za fond NRBiH i NOG postupaju po društvenom planu, odnosno odluci NRBiH, kojom se osta-

tak dobiti raspodjeljuje u fond za stanbenu izgradnju NRBiH i NOG u odnosu 80% : 20%.

Privredne organizacije trgovine i ugostiteljstva obezbjeđuju iz ukupnog prihoda: materijalne rashode, obaveze prema društvenoj zajednici, fond plata dobiven primjenom procenta na promet, kao i obaveze iz dobiti koje druge privredne organizacije obezbjeđuju poslije oporezivanja dobiti. Dobit koja ostane poslije obezbjeđenja napred navedenih izdataka oporezuje se kod trgovine saveznom porezom, a ostatak pripada Narodnom odboru grada. Kod ugostiteljstva dobit po obezbjeđenju napred navedenih obaveza i izdataka pripada Narodnom odboru grada.

Nakon ostvarenja planirane dobiti, višak dobiti ukoliko nije nastao kroz povećanje cijena, dijeliće se poslije saveznog oporezivanja između Narodnog odbora grada i privredne organizacije u povoljnom omjeru po privredne organizacije. Ovo će biti regulisano posebnom odlukom Narodnog odbora grada, koja je sastavni dio ove Glave društvenog plana.

Glava XIX.

OBEZBJEĐENJE OTPLATE ANUITETA

PRIVREDNIH ORGANIZACIJA

Pored dijela dobiti koji pripada privrednoj organizaciji u prethodnoj glavi, na ime otplate anuiteta za zajmove čija otplata pada u 1955 godini, obezbjeđuje se:

	(u hilj. din.)
1) Električnom preduzeću	2.750
2) Preduzeću »Jelšingrd«	8.000
3) Preduzeću »Rudi Čajavec«	1.260
4) Preduzeću drvne industrije »Vrbas«	3.153

5) Tvornicij obuće	122
6) Preduzeću »Vitaminska«	650
7) Banjalučkoj pivovari	280
8) Preduzeću »Ogrev«	73
9) Preduzeću »Žitopromet«	4.524
10) Preduzeću »Mesopromet«	485

Iznosi pod red. br. 1, 2, 3, 4 i 9 su republički prihod, a iznosi pod red. br. 5, 6, 7, 8 i 10 su prihodi NOG-a Banja Luka.

Glava XX.

STOPE DOPUNSKOG POREZA NA DOHODAK

Stope dopunskog poreza na dohodak od poljoprivrede i samostalnih zanimanja i imovine određuje

Narodni odbor grada posebnom Odlukom, koja je sastavni dio ovog društvenog plana.

Glava XXI.

TARIFE OPŠTINSKOG POREZA NA PROMET

I OPŠTINSKIH TAKSA

Tarife opštinskog poreza na promet i opštinskih taksa propisuje Narodni odbor grada posebnom od-

lukom, koja je sastavni dio ovog društvenog plana.

Glava XXII.

FONDOVI

Društvenim planom grada Banja Luke za 1955 godinu formiraju se slijedeći fondovi:

1) Stanbeni fond

Ovaj fond sačinjavaju sredstva iz slijedećih izvora:

a) 3% ukupnih prihoda NOG-a za 1955 god.	14.051 hilj.
b) dio dobiti građevinskih preduzeća	7.278 hilj.
c) prihodi od prodaje stanbenih zgrada opštinarodne imovine	9.000 hilj.
d) dio stanarina predviđenih u stanb. fond	8.600 hilj.

Ukupno 38.329 hilj.

Sredstva ovog fonda upotrebiće se u cjelosti za stanbenu izgradnju na području grada.

2) Fond za unapređenje poljoprivrede

Ovaj fond čine sredstva iz slijedećih izvora:

a) dio kursnih razlika izvoznih preduzeća poljoprivrednim proizvodima iz 1954 godine	1.293 hilj.
b) 10% dopunskog poreza na dohodak od poljoprivrede za 1955 godinu	662 hilj.

Ukupno 1.955 hilj.

3) Lokalni investicioni fond

Ovaj fond čine sredstva slijedećih izvora:

a) kamate na osnovna sredstva ugostiteljskih, zanatskih i komunalnih preduzeća i radnji za 1955 godinu u iznosu od	7.676 hilj.
b) prihodi od anuiteta na zajmove koji čine prihod NOG-a	1.610 hilj.
c) ostali prihodi	714 hilj.

Ukupno 10.000 hilj.

Sredstva ovog fonda upotrebiće se za davanje investicionih kredita privrednim organizacijama i ustanovama opštinedruštvenog i zadružnog sektora u 1955 godini, prvenstveno za proširenje proizvodnje i usluga, a prema posebnoj odluci o formiranju ovog fonda i uslovima za davanje kredita, što će se sve propisati posebnom odlukom NOG-a.

4) Fond za unapređenje trgovine

Ovaj fond sačinjavaju novčana sredstva iz slijedećih izvora:

a) dio kursnih razlika izvoznih preduzeća poljoprivrednim proizvodima iz 1954 godine	1.000 hilj. din.
b) dio investicionog fonda koji ulože privredne organizacije iz oblasti trgovine u 1955 g.	16.000 hilj. din.

Ukupno 17.000 hilj. din.

Sredstva ovog fonda utrošiće se u cjelosti za investicionu izgradnju u oblasti trgovine, a prvenstveno za podizanje modernog magacinskog prostora.

Trgovina na malo

23) Narodni magacin	2,1	43) Pred. »Voćar«	58,0	48) Les - Ljubljana	2,8
24) Robna kuća	1,9	a) Mljekar	5,2	49) Bosna - kućna radi-	
25) Modni magacin	2,1	b) Dunja	7,0	nost - Sarajevo	6,1
26) Tkanina	2,2	c) Voće	6,0	50) Bosna-auto - Sarajevo	0,8
27) Tekstil	2,1	d) Jagoda	7,0	51) Sport - Sarajevo	4,0
28) Uzor	2,1	e) Zdenka	7,0	52) Borba i Politika	7,0
29) Avala	2,8	f) Višnja	7,0	53) Oslobođenje	7,0
30) Sana	2,3	g) Kesten	7,0	54) Vinarstvo - Vinkovci	1,2
31) Zvijezda	2,4	h) Mandarina	7,5	55) Vinarski podrum	
32) Sutjeska	2,4	i) Rajčica	9,0	»Aleksinac«	
33) Drina	2,9	j) Trešnja	8,0		
33a) Jablanica	2,8	k) Korzo	7,5		
34) Povrće	5,0	l) Smokva	9,5		
35) Kruška	8,7	44) Pred. »Zelen«	81,0	Ugostiteljstvo	
36) Komislon	7,0	a) Belje	7,0	56) Beograd	17,0
37) Koral	7,0	b) Mira	5,2	57) Kozara	16,0
38) Tehnometal	1,8	c) Vesna	7,2	58) Zora	15,5
39) Zan. nab. prod. zadruga	1,8	d) Nada	7,2	59) Zagreb	16,5
		e) Lipa	7,2	60) Vojno ugost. pred.	15,0
40) Pred. »Napred«	74,0	f) Narandža	7,2	61) Putnik	27,0
a) Razvitak	2,8	g) Jabuka	4,2	62) Menza »R. Čajavec«	16,0
b) Manufaktura	3,8	h) Grozd	8,5		
c) Velur	2,5	i) Sava	8,8	63) Preduzeće »Park«	53,0
d) Elegant	1,7	j) Smreka	7,0	a) Hotel »Palas«	25,0
e) Izbor	1,9	k) Radnik	8,0	b) Hotel »Bosna«	27,0
f) Novost	2,2	l) Dunav	9,0	c) Zdravljak	17,5
g) Bazar	4,8			d) Sarajevo	16,0
h) Narcis	3,0	45) Pred. »Merkur«	52,0	e) Ekspres	16,5
i) Galanterija	2,8	a) Gvožđar	1,8	f) Šehitluci	15,0
		b) Pokućstvo	1,0		
41) Pred. »Prehrana«	51,0	c) Boje i lakovi	2,5	64) Pred. »Central«	55,0
a) Nova Varoš	3,0	d) Kristal	2,2	a) Dubrovnik	9,0
b) Željezničar	3,5			b) Pliva	12,0
c) Šehitluci	2,4	46) Pred. »Trgopromet«	83,0	c) Kupres	8,5
d) Rebrovac	2,3	a) Ukus	1,6	d) Vrbas	7,0
e) Hrana	2,8	b) Mira	3,2	e) Grmeč	9,0
f) Radnik	2,0	c) Jadranka	2,4	f) Topola	9,0
g) Ponir	2,5	d) Pijaca	2,2	g) Nova Varoš	9,0
h) Bosna	2,2	e) Kastel	2,6	h) Neretva	7,0
i) Sloboda	2,2	f) Suturlija	2,8	i) Venecija	8,0
j) Zora	3,4	g) Zmajevac	2,5	j) Plaža	9,0
k) Starčevica	2,0	h) Rudar	2,5		
		47) Zemlj. zadruga	44,0	65) Preduzeće »Ponir«	72,0
42) Pred. »Progres«	51,0	a) Zmijanje	3,8	a) Zdravljak	13,0
a) Hiseta	2,7	b) Zadrugar	3,2	b) Željezničar	10,0
b) Vis	2,2	c) Krajina	3,2	c) Rebrovac	8,0
c) Vrbas	2,4	d) Sloga	3,3	d) Uranak	9,0
d) Majeвица	2,9	e) Plamenka	5,6	e) 27 Juli	17,0
e) Krčmarica	2,0	f) Dubravka	6,0	f) Radnik	9,5
f) Istra	3,0			g) Rudar	11,0
g) Jedinstvo	2,4			h) Trebević	9,0
h) Jahorina	2,3			i) Sutjeska	9,4
i) Neretva	2,2			j) Triglav	8,0
j) Rudar	2,4				

Iznos koji se dobije kad se određeni procenat primjeni na ostvareni promet sadrži u sebi i doprinos za socijalno osiguranje.

Kod trgovinskih i ugostiteljskih preduzeća i radnji, ako iznos dobiven primjenom procenta na promet prelazi visinu plata po tarifnom pravilniku, povećanje iznad tarifnog pravilnika moći će se isplatiti prema slijedećim omjerima:

ako razlika iznosi do:	Može se najviše upotrebiti na plate
do 10%	65% + 50% na višak preko 10 — 15%
na 15%	55% + 48% „ „ 15 — 20%
„ 20%	48% + 35% „ „ 21 — 30%
„ 30%	40% + 28% „ „ 31 — 40%
„ 40%	28% + 20% „ „ 41 — 50%
„ 50%	20% + 15% „ „ 51 — 60%
„ 60%	16% + 10% „ „ 61 — 70%
„ 70%	13% + 8% „ „ 71 — 80%
„ 80%	11% + 6% „ „ 81 — 90%
„ 90%	9% + 5% „ „ 91 — 100%
„ 100%	7% + 3% „ „ 100%

Glava XXIII.

REZERVE

Od svih fondova koji se formiraju na području grada u 1955 godini, kao i budžetskih prihoda svih ustanova i organizacija, ustanovljuju se rezerve u visini 6% od budžetskih i drugih prihoda, kao i sred-

stava na samostalnom raspolaganju privrednih organizacija. U ova sredstva kod privrednih organizacija ne ulazi rezervni fond.

Glava XXIV.

ODREDBE O PLATAMA IZ DOBITI

1)

Privredne organizacije mogu iz dijela koji ostaje na samostalnom raspolaganju najviše upotrebiti za plate iznad tarifnog pravilnika do 5% od visine plata po tarifnom pravilniku u godišnjem iznosu, s tim da

to može biti najviše 50% od dijela na samostalnom raspolaganju, ukoliko su ostvareni uslovi koji opravdavaju davanje plata iznad tarifnog pravilnika.

2)

Premije za uštede u materijalnim troškovima izdvajaju se prije raspodjele dobiti između Narodnog odbora grada i privredne organizacije.

Visinu izdvajanja ušteda i način obračuna propisuje Narodni odbor grada posebnom odlukom, koja je sastavni dio društvenog plana.

Glava XXV.

PRIMJENA INSTRUMENATA

Ovi instrumenti primjenjivaće se od 1 januara 1955 godine, uz primjenu saveznih propisa o platama i načinu utvrđivanja plata do donošenja tarifnih pra-

vilnika privrednih organizacija i ovog društvenog plana.

Ukupna sredstva Narodnog odbora grada Banje Luke i upotreba sredstava

UKUPNA SREDSTVA NOG-a I IZVORI SREDSTAVA

Glava XXVI.

a) U 1955 godini Narodni odbor grada Banja Luke raspolaže sa sredstvima od 641.929.000 din., uključivši dio na samostalnom raspolaganju privred-

nih organizacija i učešće NRBiH u prihodima NOG-a.
b) sredstva navedena pod a) Narodni odbor grada Banja Luke obezbjeđuje iz slijedećih izvora:

		(u hilj. din.)
	1) Dio poreza na promet soc. sektora	37.482
	2) Kamata na osn. sredstva ugost., zanat. i komunalnih preduzeća	7.676
	3) Zemljarina	802
	4) Anuiteti	1.610
	5) Ostatak dobiti za raspodjelu:	
NOG-a	446.314	
Privredna organizacija	63.038	509.352
	6) Porez na dohodak od poljoprivrede	8.617
	7) Porez na dohodak od sam. zan. i imovine	11.000
	8) Porez na upotrebu tuđe radne snage	800
	9) Takse	11.300
	10) Prihodi ustanova i nadležstava	1.500
	11) Porez na promet privatnog zanatsiva	5.100
	12) Porez na promet usluga	1.400
	13) Porez na promet nekretnina	4.000
	14) Porez na promet zadružne trg. i zanatstva	1.160
	15) Poreske vrjednostice	3.500
	16) Porez na vino i rakiju —	2.900
soc. sektor	2.300	
privatni sektor	600	
	17) Porez na nasleđe i poklone	1.000
	18) Ostali budžetski prihodi	27.652
	u tome: Opštinske takse	6.530
	Opšt. porez na promet	15.570
	Ostali nepredviđeni prihodi	5.572
	19) Dio dobiti građ. pred. za stanb. izgradnju	7.278
Ukupno prihodi NOG-a:		641.929

Glava XXVII.

UPOTREBA SREDSTAVA NOG-a

Sredstva kojim raspolaže Narodni odbor grada Banja Luke i privredne organizacije iznose 641.929.000 din. i raspodjeljuju se kako slijedi:

		(u hilj. din.)
1) Budžetski rashodi	467.694	unutra je 3% stanb. fond
2) Budžetske investicije	—	
3) Učešće Narod. republike u prihodima grada	93.971	
4) Gradski fond za unapređenje poljoprivrede	662	
5) Stanbeni fond NOG-a	7.278	
6) Sredstva privrednih organizacija na samostalnom raspolaganju	63.038	
7) Prihodi lokalnog investicionog fonda:	9.286	
u tome:		
a) kamata na osnovna sredstva	7.676	
b) anuiteti	1.610	
Ukupno rashodi NOG-a sa dijelom na samostalnom rasp. privrednih organizacija		641.929

Iznos od 467.694 hilj. din. predstavlja budžet Narodnog odbora grada Banja Luke za 1955 godinu. Specifikacija budžetskih rashoda daje se kako slijedi:

I. Prosvjeta i narodna kultura **171,680.000.— 37%**

Od toga otpada na:

1) Predvojničku obuku	1.800.000.—
2) Centar za vanarmijsko vojno vaspitanje	400.000.—
3) Stipendije	6.000.000.—
4) Biblioteka savjeta	30.000.—
5) Titova štafeta	130.000.—
6) Fiskulturni slet	370.000.—
7) Stručno uzdizanje prosvjetnog kadra	200.000.—
8) Putni i selidbeni troškovi prosvj. kadra	300.000.—
9) Nagrade prosvjetnim radnicima	100.000.—
10) Troškovi za naučne svrhe	100.000.—
11) Nagradni temati	100.000.—
12) Osnovna nastava	27.300.000.—
13) Osmogodišnja škola Rosulje	5.100.000.—
14) Osmogodišnja škola Gornji Seher	5.500.000.—
15) I. Osmogodišnja škola	7.900.000.—
16) II. Osmogodišnja škola	7.400.000.—
17) III. Osmogodišnja škola	6.850.000.—
18) I. Mješovita gimnazija	8.950.000.—
19) II. Mješovita gimnazija	10.000.000.—
20) Učiteljska škola	13.000.000.—
21) Srednja tehnička škola	10.800.000.—
22) Srednja ekonomska škola	8.250.000.—
23) Mješovita škola učenika u privredi	5.750.000.—
24) Državna industrijska škola	13.000.000.—
25) Ženska domaćička škola	4.800.000.—
26) Muzička škola	4.500.000.—
27) Narodni muzej	5.000.000.—
28) Narodna biblioteka	4.500.000.—
29) Srednja medicinska škola	4.900.000.—
30) Plate vaspitnog osoblja u domovima:	
Dječiji dom »Rada Vranješević«	770.000.—
Dječiji dom »Danko Mitrov«	1.030.000.—
Muški srednjošk. đачki dom »V. Masleša«	1.340.000.—
Muški sred. đачki dom »Ml. Stojanović«	1.240.000.—
Đачki dom Učiteljske škole	1.100.000.—
Dom Srednje medicinske škole	1.170.000.—
Dom učenika u privredi	360.000.—
Dječije prihvatilište	740.000.—
Dječiji vrtić i jaslice	1.100.000.—

II. Socijalno staranje **16,460.000.— 3,5%**

Od toga otpada na:

1) Pomoć žrtvama fašističkog terora	1.250.000.—
2) Stalne socijalne pomoći socijalno neobezbjeđenim licima	9.700.000.—
3) Pomoć mlitječnim kuhinjama	200.000.—
4) Ostale (povremene) socijalne pomoći	1.500.000.—
5) Pomoć koloniziranoj djeci	3.500.000.—
6) Troškovi ljetovanja djece pod starateljstvom	310.000.—

III. Zdravstvena zaštita**26,826.000.— 5,8%**

Od toga otpada na:

1) Liječenje socijalno neobezbjedenih lica u bolnicama i socijalnih bolesti	12,000.000.—
2) Oправка i liječenje zuba soc. neobezbjedenih lica	500.000.—
3) Ambulantni pregled i ambulantno liječenje socijalno ugroženih lica	1,000.000.—
4) Suzbijanje zaraznih bolesti i troškovi Gradske sanitarne inspekcije	1,800.000.—
5) HTZ i troškovi Inspekcije rada NOG-a	200.000.—
6) Školska poliklinika	2,725.000.—
7) Dječiji dispanzer	3,500.000.—
8) Antituberkulozni dispanzer	2,475.000.—
9) Kožno venerični dispanzer	2,626.000.—

IV. Državna uprava**126,176.000.— 27%**

Od toga otpada na:

1) Sekretarijat NOG-a (administracija)	36,000.000.—
2) Arhiv grada	1,300.000.—
3) Savjet za privredu:	
Suzbijanje stočnih zaraza	300.000.—
Poljoprivredna izložba	200.000.—
Unapređenje poljoprivrede	300.000.—
Suzbijanje biljnih i voćnih bolesti	300.000.—
4) Gradsko mrijestilište »Klašnik«	350.000.—
5) Savjet za komunalne poslove:	
Održavanje i čišćenje gradskih ulica	15,000.000.—
Opravka puteva i mostova	20,000.000.—
Održavanje i uređenje parkova i zelenih površina	6,000.000.—
Opravka i održavanje vodovoda i kanalizacije	3,500.000.—
Troškovi javne rasvjete	3,500.000.—
6) Biro za posredovanje rada	2,276.000.—
7) Sekretarijat unutrašnjih poslova	28,850.000.—
8) Profesionalni vatrogasni vod	8,300.000.—

V. Dotacije ustanovama sa samost. finansiranjem**60,838.000.— 12,9%**

Od toga otpada na:

1) Veterinarska ambulanta	500.000.—
2) Narodno pozorište	23,000.000.—
3) Srednjoškolski dački dom »Veselin Masleša« za izdržavanje ratne siročadi	11,250.000.—
4) Srednjoškolski dački dom »Mladen Stojanović« za izdržavanje ratne siročadi	2,380.000.—
5) Dački dom Učiteljske škole	5,730.000.—
6) Dom učenika u privredi	4,800.000.—
7) Dom Srednje medicinske škole	1,310.000.—
8) Dječji dom »Danko Mitrov«	2,500.000.—
9) Dječiji dom »Rada Vranješević«	4,500.000.—
10) Dječije prihvatilište	1,120.000.—
11) Dječiji vrtić i jaslice	400.000.—
12) Dom staraca	1,848.000.—
13) Izdržavanje djece pod starateljstvom u domovima van Banja Luke	1,500.000.—

VI. Dotacije društvenim organizacijama**9,000.000.— 1,8%****VII. Obaveze i garancije****5,000.000.— 1%**

VIII. Investicije NOG-a**29,999.000.— 6.3%**

Od toga otpada na:

1) Izgradnja vodovoda na Grabu	2,000.000.—
2) Urbanistički plan grada	1,591.000.—
3) Dovošenje škole u Rosuljama	3,500.000.—
4) Dovošenje škole u Budžaku	2,507.000.—
5) Izgradnja Srednje tehničke škole	2,854.000.—
6) Izmjena parnih kotlova u Muškoj gimnaziji i Učiteljskoj školi	2,396.000.—
7) Oprema škole u Rosuljama	1,100.000.—
8) Stanbena izgradnja	14,051.000.—

IX. Budžetski rezervni fond**21,715.000.— 4.7%**

a) Redovna rezerva	Din. 5,000.000
b) Obaveze iz 1954 g. za učešće NRBiH	Din. 16,715.000

UKUPNO PREDLOG BUDŽETA NARODNOG ODBORA GRADA ZA 1955 GODINU**467,694.000.— Dinara****REKAPITULACIJE**

	Izvršeno u 1954 g.	Predlog za 1955 g.
1) Prosvjeta i kultura	130,463.000.—	171,680.000.— 37%
2) Socijalno staranje	11,188.000.—	18,460.000.— 3,5%
3) Zdravstvena zaštita	20,257.000.—	26,828.000.— 5,8%
4) Državna uprava	104,470.000.—	126,178.000.— 27%
5) Dotacije ustanovama sa samostalnim finansiranjem	64,891.000.—	60,838.000.— 12,9%
6) Dotacije društvenim organizacijama	5,787.000.—	9,000.000.— 1,8%
7) Obaveze i garancije	53,988.000.—	5,000.000.— 1%
8) Investicije NOG-a	83,600.000.—	29,999.000.— 6,3%
9) Budžetski rezervni fond	7,150.000.—	21,715.000.— 4,7%
UKUPNO DIN:	481,794.000.—	467,694.000.—

NAPOMENA: RADNI KOLEKTIVI — PREDUZEĆA I USTANOVE, DRUŠTVENE ORGANIZACIJE I ZBOROVI BIRAČA DOSTAVLJAJE SVOJE PRIMJEDBE NA PREDLOG DRUŠTVENOG PLANA I BUDŽETA PISMENO SAVJETU ZA PRIVREDU NOG-a BANJA LUKA (BIROU ZA PRIVREDNO PLANIRANJE SOBA BROJ 64, TELEFON BROJ 212 I 228) DO 2 IV 1955.